

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

SECRETARIS VAN MEDEWERKERS: Mr. H. G. KRONENBERG

1^E JAARGANG

WOENSDAG 22 MAART 1916

No. 12

INHOUD

	Riz.
DE TUBANTIA EN DE PALEMBANG	161
HET BEGRIIP WINST IN HET WETSONTWERP TOT HEFFING EENER OORLOGSWINSTBELASTING	162
De oplossing der melkkwestie	163
Tijdelijke suikerbelasting in Nederlandsch-Indië	164
Regeringstarwe	165
De Nationale Bank van België	166
Vraag naar Zilver	166
Stijging der levensmiddelenprijzen in Duitschland	167
Steelshares in buitenlandsch bezit	167
INGEZONDEN STUKKEN:	
Een Nederlandsch Hoogovenbedrijf	167
Rentegevend goud	168
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	169
BOEKAANKONDIGING	169
MAANDCIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	170
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	171—180
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

Bijdragen en mededeelingen den inhoud betreffende gelieve men te zenden aan den Secretaris van medewerkers, adres: Geldersche Kade 21 b, Rotterdam; verslagen, overzichten en verdere gegevens voor de afdeling „Statistiek en Overzichten” aan Nico J. Polak, Diergaardelaan 45 b, Rotterdam, tel. No. 1425.

Abonnementsprijs franco p. p. in Nederland f 10.—, buitenland en koloniën f 12.— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Advertentiën f 0.35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richtte men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

20 MAART 1916.

De toestand van de geldmarkt bleef ook weder gedurende deze berichteweek onveranderlijk ruim. De notering voor privaat-disconto was ongeveer 1½ %, die voor prolongatie 2 %, een enkelen dag 2¼ %.

Het door de Regeering aangeboden schatkistpapier zal een looptijd hebben van slechts 37 dagen. Het bedrag is ten slotte bepaald op 20 miljoen gulden.

De korte looptijd houdt verband met den stortings-termijn voor de nieuwe staatsleening, welke deze week werd aangenomen en waarvoor de eerste storting moet plaats hebben voor den 8sten Mei a.s.

Bij den grooten overvloed van geld op korten termijn zal voor de inschrijving van papier met zulk een korten vervaldag stellig een zeer sterke mede-

dinging plaats vinden en kan de Regeering zeker zijn, zeer goedkoop te zullen slagen.

De wisselmarkt was flauw gestemd. De omzetten bleven gering, sterke fluctuaties vonden echter niet plaats. Alleen Skandinavië maakte op de flauwe stemming een uitzondering en steeg nog verder tot den ongekenden koers van circa 68.—, of bijna 2 % boven het goudpunt.

* * *

De torpedeering van de Tubantia, gevolgd door het verlies van de Palembang, heeft hier te lande diepe verontwaardiging gewekt. Ook ter beurze, op de koersen van scheepvaart-aandeelen en het niveau der molestpremies, hebben beide rampen hunnen terugslag doen gevoelen.

De overzeesche aanvoer van voedingsmiddelen en grondstoffen, toch reeds bemoeijkt door het gebrek aan scheepsruimte en de restricties der oorlogvoerende mogendheden, komt hiermede voor nieuwe moeilijkheden te staan. Koopvaardij-schepen, welke vertrekklar lagen om voedingsmiddelen in Amerika te halen, werden reeds stopgelegd. Klaarblijkelijk wordt gewacht op den uitslag van het ter zake met de Regeering gevoerd overleg, terwijl ook van de zijde der bemanningen maatregelen worden geëischt, die herhaling kunnen voorkomen.

DE TUBANTIA EN DE PALEMBANG.

Gesteld dat torpedeering heeft plaats gehad, — is er dan werkelijk voor ons land geen keus dan tusschen deze twee: of ernstig protesteeren, met het bekende gevolg van een ernstige belofte, die daags daarna weer ernstig geschonden wordt, of dreigen met maatregelen van offensie?

Er schijnt een derde weg; een weg, die ook voor Amerika en voor Scandinavische staten uitkomst belooft. De voornaamste neutralen immers kunnen, voor den verderen duur van den oorlog, met elkaar een internationale rechtbank instellen, aan welker kennis en onpartijdigheid zij telkens de vraag voorleggen, of hier een inbreuk op het volkenrecht is geschied en wat de mate van misdadigheid is. De van zulk een inbreuk betichte staat wordt op de hoogte gesteld van de klacht, en krijgt een termijn om zich te verdedigen. Verkiest hij een zelfgenoegzaam zwijgen, dan spreekt de rechtbank na ommeekomst van den termijn haar oordeelvelling uit op grond van de alsdan voor haar beschikbare, desnoods door navraag aangevulde, gegevens; en elke verdragsstaat maakt ambtelijk de gansche uitspraak bekend. Dat geeft weliswaar geen voor executie vatbaar strafvonnis (daarom heeft het dan ook met miskenning van de „sovereiniteit” der betichte staten niets te maken); maar het geeft een smaad, die spreken

zal tot de openbare meening, die wegen zal bij de vredesonderhandelingen, en die den schuldig bevonden staat zeker heel wat onaangename wezen zal dan een der talloze protestbrieven van een neutraal gezant.

Tegen den gezonden zin van zulk een maatregel kan moeilijk iemand bezwaar hebben, ook al voert het iets nieuws in het statenverkeer binnen. Men vraagt een roover toch niet, of hij lust gevoelt in arbitrage of in rechtsherstel langs anderen weg; en niet dan met weezin onderhandelt Amerika over rechtsherstel in een Lusitania-geschil. Diplomatieke overleggingen over schadevergoeding blijven natuurlijk voor en na mogelijk; maar los daarvan worde de misdaad als volkenrechtelijke misdaad gebrandmerkt door een onpartijdige.

Is een internationale rechtbank op dezen voet bestaanbaar? Er is geen reden om te twifelen. Waarom kunnen Amerika, Argentinië, Brazilië, Chili, Denemarken, Nederland, Noorwegen, Roemenië, Spanje, Zweden en Zwitserland (dus elf landen van aanzien) niet besluiten om voor inbreuken, door oorlogvoerenden gepleegd op leven en goed van neutralen, één of meer rechtbanken van 3 of 5 personen in te stellen, de leden daarvan zooveel mogelijk aan te wijzen uit de leden van het Haagsche Arbitragehof, en — aangezien de voorzide van het Vredespaleis door artikel 47 van het groote arbitrageverdrag van 1907 gereserveerd wordt voor eigenlijke „arbitrages” — aan het bestuur der Carnegie-Stichting het gebruik te verzoeken van enkele van zijn vertrekken in datzelfde paleis? Voor de indiening van de klacht, de mededeeling van stukken en de afdoening bij verstek geven de artikelen 28, 32 en 40 van het prijshoftractaat van 1907 een geschikt model; en de kosten worden misschien het eenvoudigst over alle verdragsstaten omgeslagen. Voor nu en voor later zou het een ding van waarde zijn, indien aldus de in hun recht gekrenkten het besef daarvan vastlegden niet in woorden alleen, maar door een zedelijke macht te scheppen te midden van het geweld; en de instelling daarvan behoeft volstrekt niet onwelkom te zijn aan alle oorlogvoerenden.

Zal echter het voorafgaand overleg niet te veel tijd nemen? Een onnoozel verdragje, zeker, kost soms jaren. Maar bij alle neutralen is de maat nu vol; het machteloos protesteeren hangt allen de keel uit. Men mag bij hen de stemming verwachten, die men in Augustus 1914 aantrof bij onze Staten-Generaal. Trouwens, als enkele landen bezwaar mochten hebben, kan men met b.v. vier of vijf anderen de zaak alvast op touw zetten; men kan ook het verdrag aanvankelijk beperken tot onrecht ter zee, of tot onrecht van na 1 Januari 1916. Elke kern kan later worden uitgebreid. Als men het recht van klagen maar blijft beperken tot de neutrale verdragsstaten — anders wordt het terstond een heksensabbat van onderlinge verwijten der oorlogvoerenden —, en als men maar zorgt, dat, hoe eer hoe beter, een internationale Haagsche rechter zitting neemt in levenden lijve.

20 Maart 1916.

C. v. V.

Allenkover

Over hetzelfde onderwerp ontvangen wij nog een schrijven, waarin eveneens een gezamenlijk optreden der betrokken neutrale zeemogendheden in overweging wordt gegeven.

Onze medewerker schrijft dienaangaande:

„Hebben wij het niet moeten aanzien, dat de oorlogvoerenden een gedeelte der vrije zeeën tot oorlogsgebied verklaarden en dit deden zonder toestemming der neutralen, die toch gelijke rechten op die zeeën konden doen gelden? Welnu, het staat dan aan de neutralen, een zeker gedeelte dier zee tot onzijdig gebied te verklaren en aan de oorlogvoerenden als operatiegebied te verbieden.

Wat de vaart op Nederland betreft, zou aan oorlogsbodems van belligerenten het verblijf in een strook van eenige mijlen breedte van Galloper tot Noord-Hinder of Schouwenbank verboden moeten worden. Misschien zijn de oorlogvoerenden bereid te verklaren, dat zij een dergelijke neutrale zône zullen eerbiedigen. Zijn zij hiertoe uit zich zelf niet bereid, dan zal een gemeenschappelijk optreden der neutrale mogendheden dit hebben te bewerken.

De vraag kan rijzen, of de neutralen wel het recht zouden hebben, het gebruik van de vrije zee te verbieden, of zij daarmede niet in strijd komen met het befaamde volkenrecht. Het komt ons voor, dat het antwoord op deze vraag niet twijfelachtig kan zijn. Een maatregel, welke genomen wordt om de meest flagrante schending van het volkenrecht tegen te gaan, kan uit een volkenrechtelijk oogpunt, ook al draagt zij het karakter van een verbod, niet dan ondersteuning verdienen.”

HET BEGRIP WINST IN HET WETS- ONTWERP TOT HEFFING EENER OORLOGSWINSTBELASTING.

Bij de indiening van dit wetsontwerp is voor de eerste maal tot object van belastingheffing gekozen de winst, gemaakt in naamloze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandelen, coöperatieve vereenigingen en onderlinge verzekeringmaatschappijen, benevens eenige andere instellingen, die een beroep op bedrijf uitoefenen of op andere wijze winsten maken.

De steller van het wetsontwerp stond dus voor de moeilijkheid, voor het begrip winst, zooals deze bij bovengenoemde instellingen voorkomt, een omschrijving te zoeken, die voor het speciale doel van deze wet geschikt geoordeeld kon worden. In hoofdzaak viel dus daarop te letten, dat men niet met gezonde bedrijfsopvattingen in conflict geraakte.

De keuze ging hierbij tusschen twee grondgedachten, nl. het begrip inkomen van de natuurlijke persoon, en het winstbegrip, dat zich in de solide beheerde N. V., — om mij tot deze zeker belangrijkste der geheele groep te bepalen, — langzamerhand bij belanghebbenden gevormd heeft.

Van die twee werd het eerste gekozen. In art. 12 van het ontwerp valt toch te lezen: De zuivere winst der belastingplichtigen, bedoeld bij art. 3 (dat zijn de hier bedoelde) wordt berekend als het inkomen der overige belastingplichtigen.

Op dit punt vertoont dit wetsontwerp dus een aanmerkelijke afwijking van bijv. het Duitsche Gesetz über vorbereitende Masznahmen zur Besteuerung der Kriegsgewinne, bij welks samenstelling men ongeveer voor dezelfde moeilijkheid stond als in ons land, omdat evenmin als bij ons een rijksbelasting bestond op de winsten der N. V.

In § 3 wordt daar de Geschäftsgewinn, de grondslag voor de Mehrgewinn, niet vastgeknoopt aan eenig inkomstenbegrip, doch zelfstandig omschreven. Dit heeft te meer waarde, omdat deze wet uitsluitend geldt voor N. V. en soortgelijke instellingen en de zaak dus wat dit punt betreft meer van zuiver vennootschappelijk standpunt kon worden gezien. De omschrijving luidt daar:

Geschäftsgewinn im Sinne dieses Gesetzes ist der in einem Geschäftsjahr erzielte, nach den gesetzlichen Vorschriften und den Grundsätzen ordnungsmässiger kaufmännischer Buchführung berechnete Bilanzgewinn. Abschreibungen sind in soweit zu berücksichtigen, als sie einen angemessenen Ausgleich der Wertverminderung darstellen.

Het is dus op die punten, waar verschil bestaat tusschen de inkomstenberekening in art. 4 2de lid en art. 5 tot en met 11 der Wet op de Inkomstenbelasting 1914 en de Grundsätze ordnungsmässiger

kaufmännischer Buchführung, aangenomen dat Nederlandsche en Duitsche opvattingen op dit punt parallel loopen, dat een verschil tusschen het begrip winst volgens het ontwerp Oorlogswinstbelasting en het koopmansbegrip winst te verwachten is.

Moedwillig ging ik hierbij de „Gesetzlichen Vorschriften“ voorbij, omdat die voor deze zaak van geen belang zijn, daar hiermede klaarblijkelijk bedoeld zijn de in het Deutsche Handelsgesetzbuch voorkomende bepalingen met betrekking tot balansmaking en winstverdeling.

Op een van de typeerende verschilpunten tusschen de zoo juist aangehaalde artikelen der Wet op de Inkomstenbelasting en de gewone koopmansopvattingen lijkt het mij gewenscht, de aandacht te vestigen, n.l. dat de eerste als vermindering van inkomen niet erkennen de waardedaling van zaken, die niet voor de uitoefening van het bedrijf of beroep worden gebruikt, dus van de beleggingen, waarbij inzonderheid in dit geval aan effectenbelegging gedacht wordt, doch deze daling beschouwd wordt als een vermindering van het vermogen; terwijl in verschillende solide beheerde naamlooze vennootschappen deze waardedaling tot nu toe steeds, dus ook in het jaar 1914, bestreden werd uit de winst. En dat wel in dier voege, dat van vaststelling van het winstcijfer geen sprake was dan nadat een verliespost ten bedrage dier waardedaling was opgevoerd.

Er ligt tusschen deze beide beschouwingswijzen dit principieele verschil, dat bij de eerste opvatting een eventueele aanvulling van het vermogen tot zijn vroegere grootte geschiedt uit een niet gebruikt overschot van het inkomen; terwijl bij de andere opvatting de gedachte vóór zit, dat geen winst is gevormd, zoolang de daling in waarde der belegde reserve niet is gedekt. In het eerste geval staat dus inkomstenvorming op den voorgrond en komt de dekking op de tweede plaats; in het tweede geval staat de dekking op den voorgrond en komt de winstuitdrukking achteraan. Vennootschappen, die bij hun winstbepaling den gedachtengang van het wetsontwerp wilden volgen, zouden de waardedaling der beleggingen van hun reserve moeten afschrijven, om daarna hun aldus onverminderde bedrijfswinst aan het gewone uitdeelings-proces te onderwerpen, bij welke gelegenheid weder met den opbouw van de reserve zou kunnen worden aangevangen.

Welke van de twee wegen de meest solide is zal geen betoog behoeven. Het wil mij echter toeschijnen, dat de directies der vennootschappen, waar dergelijke dekking vóór winstbepaling als bedrijfsregel geldt, niet mogen worden in den hoek gezet met de mededeeling, dat „die koersdaling het geheele geldbeleggend publiek treft en er dus geen reden is voor degenen, die door hun winsten in veel gunstiger omstandigheden verkeerden dan anderen, die koersdaling in mindering te brengen“, zooals de Staatscommissie in haar rapport doet.

Het systeem van winstbepaling volgens inkomengedachte lijkt integendeel in dit opzicht niet zonder gevaar. De meeste van de ondernemingen, waar op dergelijke wijze beheerde reserves voorkomen, zijn toch instellingen, waarbij het een publiek belang is, dat zij zoo solide mogelijk gefinancierd worden, terwijl de belastingheffing, welke de Minister zich in navolging der Staatscommissie denkt, allicht tot wijziging van politiek in dit opzicht aanleiding zal kunnen geven.

Een vraag nog van anderen aard, waartoe het inkomen-standpunt van het ontwerp aanleiding geeft, is deze: zijn eigenlijk bij de Naaml. Vennootschap wel waarden denkbaar, die niet voor de uitoefening van het bedrijf worden gebezigd? Of anders geformuleerd: is er bij de Naaml. Vennootschap wel van tweeërlei vermogen sprake, van een vermogen gerepresenteerd door in het bedrijf werkzame activa, en een buiten het bedrijf staand vermogens-complex?

Doet zich daar een soortgelijk verschijnsel voor als bij den privaten persoon, van wiens vermogen een deel zich afscheidt tot een afzonderlijk productief complex, welks rendement een deel uitmaakt van de inkomsten van het geheele vermogen? Of doet zich niet veeleer bij de N. V. het verschijnsel voor van een ondeelbaar vermogen, welks waardeering gesubordineerd is aan de winstbepaling? Waarbij dus vermogensbepaling slechts het middel is om tot winstbepaling te geraken?

Indien dat echter het geval is, en daaromtrent is inderdaad langzamerhand meer en meer eenheid van opvatting ontstaan, is er dan wel plaats in de N. V. voor opvatting van het begrip winst als inkomen zooals dat in het wetsvoorstel omtrent de oorlogswinstbelasting is neergelegd?

DE OPLOSSING DER MELKKWESTIE.

Men schrijft ons:

Het vraagstuk der melkvoorziening in den komende zomer heeft dus thans toch óók zijn oplossing gevonden. Net op het nippertje, mag men wel zeggen. Immers in de meeste plaatsen treden de nieuwe contracten reeds 1 April in werking — precies 14 dagen na het nemen der beslissing — en vóór dien datum moeten de gemeenten nog allerlei voorzieningen treffen inzake uitkeering van en contróle op den z.g. toeslag, die aan de consumptiemelkers zal worden gegeven.

Al vanzelf wekt dit feit het vermoeden, dat de oplossing uiterst moeilijk was. Sinds maanden immers wist men, dat een melkkwestie dreigde en mocht men met reden verwachten, dat de Regeering, het gebeurde van het najaar 1915 gedachtig, zich vroegtijdig aan een oplossing dier kwestie zou wijden. Dat zulks trouwens ook geschied is, weet men uit een mededeeling van Minister Posthuma, die in een der Kamers verklaarde, dat reeds in begin Januari ter zake aan de verschillende districtscommissies voor de melkvoorziening geschreven was.

En als het desnietteenstaande een wedstrijd geworden is, wie er het eerst zijn zou: de fatale 1 April-termijn of de oplossing, dan levert juist deze omstandigheid wel het beste bewijs, dat de Regeering hier stond voor een der lastigste economische kwesties, die zich in den oorlog hebben voorgedaan.

Dat er iets gebeuren moest om den zoetboeren tegemoet te komen, stond bij voorbaat vast. In de dezer dagen verschenen economische nota, die een overzicht aangeeft over den toestand in Nederland tot 1 Januari 1916, wordt de gang van zaken in het landbouwbedrijf als zeer gunstig gekenschetst; slechts één uitzondering wordt gemaakt, n.l. met betrekking tot de zoetboeren. Het heet hier rondweg, dat die toestand onbevredigend was. En als zulks reeds gold op 1 Januari, hoeveel te meer moest zulks thans gelden, nu die toestand nog aanzienlijk verslechterd is. De stijging der productiekosten der melk, over een geheel jaar gerekend, werd door Minister Posthuma voor de zoetboeren op 1 Nov. 1915 aangegeven als bedragend 2 ct. per L. Sedert dien datum evenwel zijn de prijzen van de maïs gestegen van f 185 tot f 235, voor zoover het regeeringsmaïs betreft, die slechts voor 30 % der behoefte verkregen kan worden, zoodat de resterende 70 % moeten ingekocht worden tegen een prijs, die thans reeds f 370 bedraagt; en wat een tweede, eveneens in groote hoeveelheden door zoetboeren gebruikt krachtvoeder betreft: het lijnmeel, hiervan zijn de prijzen opgelopen van ca. f 120 tot f 160. Men kan dan ook wel aannemen, dat de „echte“ consumptieboer thans alleen aan krachtvoeder ca. 30 % à 35 % meer uitgeeft dan hij aan melk terugontvangt, en dat de melkopbrengst van nagenoeg twee zomermaanden noodig zijn zal om dat uitsluitend op het krachtvoeder geleden ver-

lies te dekken. Zodoende zal de zoetboer op slechts vier maanden van het geheele jaar aangewezen zijn, om zijn verdere exploitatiekosten (waaronder de pacht) goed te maken.

Het sprak dan ook als een boek, dat de zoetboer in den komenden zomer voor de melk méér moest ontvangen dan den zomerprijs 1914, plus de op 1 Nov. 1915 berekende verhooging van productiekosten van $1\frac{1}{2}$ à 2 cts.

Het eenvoudigste was nu zeker geweest, indien men berekend had, hoeveel over een geheel jaar gerekend de stijging der productiekosten van consumptiemelk bedragen had en eenvoudig weg gedecreteerd geworden was, dat de consumptieprijs met dat volle bedrag verhoogd werd. Om meer dan één reden evenwel was deze oplossing niet aanvaardbaar. Allereerst toch had men te rekenen met den wanhopigen tegenstand van het publiek tegen alles, wat zweemt naar een verhooging der melkprijzen. Ook zou men dit publiek nimmer kunnen overtuigen van de billijkheid, dat de melkprijzen in den komenden zomer — dus in eene periode, als het vee in de weide is en op enkele uitzonderingen na geen krachtvoeder ontvangt — hooger behoorden te zijn dan in den afgelopen winter. Voorts zouden voor kleinere beurzen die hogere prijzen ook onoverkomelijk zijn en moest, uit een oogpunt van de bevordering der volkskracht, op elke wijze voorkomen worden, dat de kleine burgerman en arbeider het melkgebruik zou inkrimpen. Het krachtigste argument evenwel tegen die verhooging was, dat een prijsopslag onbillijk zou zijn tegenover den consument. Men kan van dezen eischen, dat hij de vermeerderde productiekosten der melk betaalt, maar van zijn kant heeft deze het recht te eischen, dat men hem niet méér dan dat vermeerderde laat betalen. En nu is het onbetwistbaar, dat, gerekend over de geheele melkproductie van Nederland, de productiekosten zeker niet meer dan 2 ct. per L. gestegen zijn. Weliswaar is die stijging hooger voor de melk van den zoetboer, omdat die de productie moet dwingen door groote kwantiteiten krachtvoeder, maar de leverancier van melk voor de kaas- en boterbereiding, evenals van industriemelk, hebben hun uitgaven lang niet in eenzelfde verhouding zien stijgen, omdat hun vee in den winter slechts onbetekende hoeveelheden krachtvoeder ontvangt. Het publiek mocht van zijn standpunt uit dus zoo redeneren: als de melk van den consumptieboer niet geleverd kan worden met 2 ct. verhooging, zoo kan dit in allen gevalle geschieden met de melk van den kaasboer of boterboer. Men drage derhalve eenvoudig de leveringsplicht over aan dezen en late den consumptieboer vrij, met zijn melk te doen, wat hij wil. Of, zoo men er prijs op stelt den consumptieboer in zijn bedrijf te houden, laat dan de kaas- of boterboer de leveringsplicht afkopen door den consumptieboer een zoodanigen toeslag te geven, dat deze zijn vermeerderde productiekosten vergoed krijgt, zonder dat wij, consumenten, die betalen.

Deze voor de hand liggende oplossing had bovendien tot voordeel, dat zij althans van den kaasboer niets onbillijks vroeg. De laatste toch maakt nu al anderhalf jaar lang oorlogswinst op de kaas, zoozeer zelfs, dat hij momenteel per L. melk 15 à 16 cts. ontvangt, terwijl de consumptieboer, die hogere bedrijfskosten heeft, niet meer dan 9 à 10 ct. heeft kunnen bedingen. Onder deze omstandigheden stond vanzelf ook voor de Regeering de te volgen gedragslijn vast. Een hogere stijging van den detailprijs, vergeleken met 1914, dan met 2 ct., kon niet worden toegestaan: desnoods zou met sluiting der grenzen voor allen export van zuivelproducten zulks bereikt moeten worden.

Zaak was het nu alleen nog, of de onderscheiden groepen onder de melkproducenten het eens konden worden over eene oplossing, waarbij sluiting der

grenzen niet noodig werd. Bij dezen stand van zaken boden de kaasproducenten en de fabrikanten van condensmelk en melkpoeder aan om den zoetboeren een toeslag te geven van 1 ct. per L. melk, waardoor bereikt werd, dat de zoetboer zijn meerdere productiekosten vergoed kreeg en in tal van gevallen zelfs nog iets méér dan vergoed. De boterproducenten deden aan dit aanbod niet mee, omdat hun oorlogswinsten niet zoodanig zijn, dat daarvan een toeslag van 1 ct. per L. melk zonder bezwaar kon gegeven worden.

Van de zijde der zoetboeren werd tegenover dit aanbod niet veel geestdrift getoond. Ook met den toeslag bleef er een groot verschil in prijs tusschen kaasmelk en consumptiemelk en dit verschil wilde men geheel genivelleerd zien: de zoetboer zou 12 ct. voor de melk moeten ontvangen.

Gelijk men weet heeft de minister dezen eisch niet aanvaard, maar met het aanbod der Kaas- en Melkvereniging genoeg genomen. Deze vereenigingen samen geven nu, onder zekere voorwaarden, aan de zoetboeren 1 ct. toeslag per L. geproduceerde melk. De kosten daarvoor worden gevonden door de heffing van een consentenrecht van f 10 per 100 kg. kaas, die worden uitgevoerd, en voor zoover het condensmelk en melkpoeder betreft door een gelijksoortige heffing volgens een bepaalde schaal, verband houdende met de in het buitenland te bedingen prijzen. Mochten zoetboeren met deze regeling geen genoegen nemen, dan zal door de Kaas- en Melkvereniging in de behoefte der steden aan melk voorzien worden, en zal volstaan kunnen worden met het beschikbaar stellen voor het binnenland van een kleiner percentage kaas dan thans geëischt wordt. De voorwaarden, waaronder de toeslag gegeven wordt, komen hierop neer, dat de buitenlandse prijzen voor de kaas- en melkproducten het geven van den toeslag mogelijk blijven maken, en dat door de gemeenten maatregelen worden genomen, om te bereiken, dat de toeslag inderdaad den producent ten goede komt, doch deze niet meer ontvangt dan waarop hij recht heeft. Ontvangt b.v. een melkinrichting 10.000 L. melk, waarvan slechts 8000 L. worden geconsumeerd, dan wordt voor slechts 8000 L. een toeslag uitgekeerd. De overige 2000 L. worden door de inrichting tot boter of kaas verwerkt en de daarvoor te ontvangen bedragen zijn zoodanig, dat de inrichting zelf den leveranciers over deze 2000 L. den toeslag kan uitkeeren.

Overigens zijn de gemeenten vrij in de keuze der contrôle, mits deze contrôle de Kaasvereniging bevredigt.

* * *

Een gelukkig gevolg der gansche regeling is ten slotte, dat aldus met het belang van den zoetboer voldoende rekening wordt gehouden.

Gelukkig, zeiden we, en zulks vooral hierom, omdat — uitgezonderd in de omgeving der groote steden — de zoetboeren meestal heel kleine baasjes zijn, die ook in normale tijden een zorgelijk bestaan leiden. De groote boer kaast meestal zelf of levert zijn melk aan een boter- of kaasfabriek, omdat hij van den rompslomp van uitventen e. d. niets wil weten; de consumptiemelkleverancier is een klein mannetje, die, om te kunnen bestaan, den extract van het rondpinten niet missen kan. Door de duurte der zuivel maakt de eerste goede zaken, terwijl de tweede meer dan ooit in de klem zit. Het goede van het thans aanvaarde systeem is dan ook, dat het althans iets voor dit kleine baasje doet.

TIJDELIJKE SUIKERBELASTING IN NEDERLANDSCH-INDIE.

Ingediend is een Wetsontwerp tot aanvulling der reeds bij de Indische Begroting voor 1916 aangevozen middelen.

In de Memorie van Toelichting wijst de Minister van Koloniën op zijn reeds bij de behandeling der begroting aangekondigd voornemen om de buitengewoon hoge winsten, die in Indië gemaakt worden en die haar ontstaan te danken hebben aan den oorlogstoestand, aan eene bijzondere heffing te onderwerpen. Toen het den Minister bleek, dat zulke heffing bezwaarlijk was te vinden in den geest der Indische overwinstbelasting, is zijn aandacht in het bijzonder gevallen op de hooge suikerwinsten en heeft hij zijne plannen belichaamd in een wetsontwerp in den geest der suikerbelasting van 1906/1907, evenwel met dit onderscheid, dat de winsten eerst boven zeker bedrag aan de belasting zouden worden onderworpen.

Hoewel op die wijze de winsten, die in de 2e hand zijn gemaakt, buiten deze belasting zullen vallen en de belasting dus uitsluitend de suikerindustrie zelve zal drukken, meent de minister dit bezwaar te mogen voorbijgaan; immers, de voorgestelde heffing zal — volgens de Memorie van Toelichting — vermoedelijk de meeste en grootste oorlogswinsten in Indië treffen en een andere praktische weg om ook de overige aan eene bijzondere belasting te onderwerpen, is nog niet gevonden.

Uitgegaan is van de gedachte om de heffing te doen aanvagen, wanneer een winst van f 2.— per picol wordt behaald. Die gedachte zal worden belichaamd door te bepalen, dat de heffing aanvangt bij een verkoopprijs van f 8.— voor Hoofdsuiker No. 12/14, overeenkomende met f 8¼ voor No. 16 en hooger, f 9.— voor Superieure Stroopsuiker en f 9¼ voor Superieure Hoofdsuiker, met dien verstande, dat de suikeronderneming niet voor aanslag in aanmerking komt, wanneer de winst minder bedraagt dan f 2.— per picol. De heffing zou 10 % van het meerdere boven f 2.— bedragen. De opbrengst dezer belasting wordt geraamd op f 3 miljoen. Aangezien de aangifte vóór 1 Augustus dient plaats te hebben, is een bepaling in het ontwerp opgenomen, om den Gouverneur-Generaal in staat te stellen zoo spoedig mogelijk, nadat het ontwerp tot wet zal zijn verheven, tot invoering der belasting over te gaan. Dit wetsontwerp heeft vooral in de kringen der Indische belanghebbenden hier te lande sterk de aandacht getrokken en een onderwerp van bespreking uitgemaakt, omdat het, wanneer het ongewijzigd mocht worden aangenomen, tot tweemaal onbillijkheid zou leiden.

Men vraagt zich af, waarom alleen de suikerproductie als object dezer speciale heffing gekozen is en waarom niet daarnaast de andere Indische bedrijven, die ook van den oorlogstoestand bijzondere voordelen trekken, het hunne zouden offeren?

Maar wat sterker dan dit noopt tot critiek is het feit, dat dit wetsontwerp velen suikerindustriëlen een dubbele oorlogswinstbelasting zou opleggen. Immers de meeste suikerondernemingen op Java behooren in eigendom aan in Nederland gevestigde Naamlooze Vennootschappen, die derhalve reeds zullen vallen onder de bepalingen der ingediende wet op de oorlogswinsten in Nederland.

Men zou derhalve de tegenstrijdigheid zien, dat suikerondernemingen, behoorende aan particulieren en Vennootschappen in Ned.-Indië gevestigd, alleen zouden offeren krachtens de thans door den Minister van Koloniën voorgestelde speciale suikerbelasting, terwijl ondernemingen, die hun zetel in Nederland hebben, buitendien getroffen zouden worden door de belasting op de oorlogswinsten.

Verwacht mag worden, dat deze consequentie bij de behandeling van de oorlogswinstbelasting door de Regeering in het oog zal worden gehouden, b.v. door opneming van eene bepaling, dat aan de in Nederland gevestigde eigenaren van suikerondernemingen vrijstelling van deze belasting zal worden verleend voor het bedrag, dat in Indië door hen aan extra-suikerbelasting betaald zal moeten worden.

REGEERINGSTARWE.

Een medewerker schrijft ons:

In vakkringen is dezer dagen eenige ontroering gewekt, toen bekend werd, dat de Regeering niet in staat was, de tarwemolenaars te voorzien van eene voldoende hoeveelheid buitenlandsche tarwe. De afleveringen van tarwe aan de molenaars bedragen gemiddeld ongeveer 13.000 ton per week en in de vorige week heeft de Regeering slechts de helft dier hoeveelheid gedistribueerd. Zelfs zal in deze week in het geheel geen distributie plaats vinden. De regeeringsvoorraad is thans tot op circa 9000 ton geslonken en daar ook bij de meelfabrieken de tarwevoorraad uiterst klein is, zal de geheele in ons land beschikbare hoeveelheid buitenlandsche tarwe, de basis der broodvoorziening, niet veel meer bedragen dan 10.000 ton. Het behoeft geen verwondering te wekken, dat, waar de Regeering gedurende den oorlog tot nog toe dikwijls voorraden heeft gehad van ver boven 100.000 ton, het gebrek aan tarwe onrust heeft teweeg gebracht. Wanneer het werkelijk waar is, dat het oorlogsgevaar voor ons land nog steeds niet geweken is, dan is het bezit van een flinken voorraad tarwe zeker van weinig minder belang dan de goede uitrusting van leger en vloot. Hoe nu is het gebrek aan tarwe ontstaan en is dit gebrek werkelijk zoo verontrustend?

Zooals bekend is, betreft de Regeering hare tarwe tot nog toe vrijwel geheel uit Noord-Amerika en in het seizoen 1914/1915 heeft zij daarvan steeds een flinken voorraad kunnen hebben van meestal boven 100.000 ton. Verder heeft zij toen geregeld Amerikaansch tarwebloem aangevoerd. In het seizoen 1915/1916 dacht zij op dezelfde wijze voort te gaan, doch spoedig bleek, dat de Noord-Amerikaansche tarwe van den oogst van 1915 van mindere kwaliteit was dan in het vorige seizoen. Toen leverde die kwaliteit bij het aanleggen van een grooten voorraad geen bezwaar op, doch in het najaar van 1915 bleek, dat de versche aanvoeren tegen lang bewaren niet bestand waren. Het kwam voor, vooral, wanneer de molenaars in tijden van slechte vraag voor hunne producten weinig tarwe afnamen, dat de in bewaring genomen tarwe warm werd. Ten einde aan dit gevaar ten minste tot zekere hoogte te ontkomen heeft de Regeering toen besloten, haren voorraad te beperken. De bevrachtingen en verschepingen werden daarnaar ingericht en in de wintermaanden van 1915/1916 was de voorraad dan ook geregeld kleiner dan in het vorige seizoen.

Toen echter in December en Januari de tarwemarkten in Amerika steeds williger werden, meenden de handelaars in tarwebloem in ons land en de verbruikers daarvan op verhooging van den Regeeringsprijs te kunnen rekenen en zij sloegen grootere voorraden in dan zij tot nog toe gewoon waren geweest. Het gevolg was, dat de meelfabrieken de vraag naar bloem belangrijk zagen toenemen en bij de Regeering aanklopten om meer tarwe dan in de vorige maanden. De tarweaanvoeren konden niet plotseling worden vermeerderd en aan de versterkte vraag naar tarwe kon slechts worden voldaan door aflevering uit den voorraad. Deze kromp steeds meer in met het bovenomschreven resultaat, dat van voorraad nu nauwelijks meer gesproken mag worden. Ook de hoeveelheid der voor de Regeering stoomende tarwe is niet groot en dekt slechts de behoefte voor ongeveer anderhalve week.

Is nu hierdoor de broodvoorziening van ons land in ernstig gevaar gebracht? Dit gevaar is minder groot, dan men zoude denken. In de eerste plaats bezit de Regeering een belangrijken voorraad Amerikaansch tarwebloem en verder moet de onzichtbare voorraad bloem bij de handelaars en bakkers om zoeven omschreven oorzaken zoo groot zijn, dat voor onmiddellijk gebrek nog geen gevaar behoeft te bestaan. Ook heeft de Regeering reeds eenigen tijd

geleden maatregelen genomen om den tarwevoorraad weder op het vroegere niveau te brengen. Zij is daarvoor begonnen, tarwe te koopen in Argentinië, van betere kwaliteit dan de Noord-Amerikaansche en dus beter tegen bewaren bestand. Het zal echter wel einde April of nog later worden, voor deze aanvoeren hier beschikbaar zijn. Ook van Noord-Amerika zullen grootere aanvoeren wel niet lang meer op zich laten wachten. De vertraging in den aanvoer is namelijk grootendeels het gevolg van het feit, dat verschillende door de Regeering voor tarwevervoer bestemde booten te laat ter laadplaats aankomen, doch er bestaat alle kans, dat binnen eenige weken dit nadeel zal zijn ingehaald en dat intusschen de voorraden bloem alsmede de stoomende partijen tarwe in de behoefte zullen hebben voorzien.

Dit alles neemt echter niet weg, dat maatregelen dienen te worden genomen om gebrek aan tarwe in het vervolg te voorkomen. Afgezien van de onrust, die het bekend worden daarvan veroorzaakt, zoude het een volgenden keer zeer goed kunnen voorkomen, dat geen groote bloemvoorraden aanwezig zijn, waardoor het oogenblikkelijk gevaar eenigermate kan worden verminderd. Bovendien mag op de hulp der inlandsche tarwe steeds minder worden gerekend, omdat deze, vooral wegens het maïsgebrek van den laatsten tijd, in sterke mate als veevoeder wordt gebruikt en het aanbod daarvan steeds kleiner wordt.

DE NATIONALE BANK VAN BELGIE.

De positie van deze circulatiebank, die begrijpelijkerwijze sedert den oorlog geen weekstaten meer publiceert, wordt in het jongste jaarverslag aangegeven. Daar de bank tengevolge van den oorlogstoestand in de onmogelijkheid verkeert, hare relaties met het buitenland te onderhouden, en de duur zoowel als de afloop van den oorlog op de afwikkeling van verschillende loopende posten grooten invloed zullen uitoefenen, heeft de Bank noch over 1914, noch over het nu afgelopen jaar een balans opgemaakt, maar volstaat zij met het overleggen van een staat der voornaamste bezittingen en schulden.

	In duizenden francs.	
	31 Dec. '15.	31 Dec. '14
Metaalvoorraad	507.307	293.361
Daarvan goud	262.776	264.059
„ Duitsch geld	242.329	—
Vorderingen op het buitenland	183.621	110.677
Bankbiljetten der Société Générale ..	13.475	—
Saldo bij de Société Générale	35.953	—
Binnenlandsche wissels	468.004	892.333
Buitenlandsche „	56.473	101.101
Beleeningen	66.789	137.404
Voorschotten aan den Staat	167.345	166.998
Effecten	92.324	92.324
Circulatie	1.318.875	1.614.845
Rek.-Courantsaldi	180.158	105.747

De Brusselsche correspondent der Frankfurter Zeitung teekent bij de mededeeling der cijfers van ult^o. 1915 en 1914 het volgende aan:

„Tegenover de vermindering der circulatie in 1915 met rond frs. 300 miljoen staat, dat de Société Générale aan het eind van dat jaar reeds meer dan frs. 600 miljoen harer biljetten in het verkeer had gebracht, zoodat de totale omloop van Belgische bankbiljetten met ongeveer frs. 300 miljoen is toegenomen.

„Gedurende het moratorium heeft de Bank haar binnenlandsche wisselportefeuille aanzienlijk kunnen doen verminderen, tot ongeveer de helft van het bedrag een jaar te voren. In overleg met andere banken werd besloten, de moratoriumrente met 2 % te verlagen voor wissels, die voor 31 Maart 1915 werden voldaan; het resultaat van dien maatregel was een vermindering der portefeuille met frs. 200 miljoen. Een der voornaamste oorzaken voor deze

vermindering is ook de toenemende geldruimte, waardoor vele banken, die bij het begin van den oorlog op de Nationale Bank een beroep hadden gedaan, het verdisconteerde papier wederom terugnamen.

„Dat de vermindering der circulatie met die van de credietverleening geen gelijken tred heeft gehouden, moet worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat de meeste banken hun betalingen in Duitsch geld hebben verricht.” Zooals men weet, is thans de Mark wettig betaalmiddel tot den vasten koers van frs. 1.25, en waar, blijkens een aanteekening in ons nummer van 1 dezer, de biljetten der Nationale Bank hier te lande en waarschijnlijk ook elders naar verhouding hooger gewaardeerd worden dan de Duitse valuta, daar is het begrijpelijk, dat men zijn schulden in Marken voldoet.

De correspondent der Frankfurter Zeitung deelt verder mede, dat de Bank bij de geleidelijke afwikkeling van het moratorium, waarmede den 1sten Maart een begin zou zijn gemaakt, ruime faciliteiten zal verleenen. „Tot hiertoe heeft de Bank een likwidatieperiode doorgemaakt: nieuwe credieten werden slechts verleend aan de provinciale comités voor levensmiddelenvoorziening, alsmede voor de financiering van de in November 1915 opgelegde oorlogsschatting. Bij de afwikkeling van het moratorium zal de Bank nu aan alle credietwaardige debiteuren, die moeilijkheden hebben in het nakomen hunner verplichtingen, krachtigen steun verleenen.”

VRAAG NAAR ZILVER.

In ons nummer van 9 Februari is een overzicht gegeven van de groote zilveeraanmuntingen in ons land sedert het uitbreken van den oorlog. Dat over de geheele wereld zich de behoefte aan zilveren munten doet gevoelen, is een overbekend feit, waarvoor een verklaring niet ver te zoeken is: het constante verkeer en de hogere prijzen vereischen een grootere hoeveelheid klein ruilmiddel, terwijl bovendien nog een belangrijk aantal zilveren munten, inplaats ruilmiddel spaarmiddel geworden, aan het verkeer is onttrokken.

In de oorlogvoerende landen bestaat bovendien nog groote behoefte aan zilveren munten voor de betalingen te yelde, en hoe verder de legers van hun hoofdsteden verwijderd zijn, hoe langer de omlooptijd wordt van ieder muntstuk, zoodat ook daardoor de behoefte aan zilver niet weinig wordt vergroot.

In twee achtereenvolgende weekberichten omtrent de markt voor edele metalen, wijst de firma Samuel Montagu & Co. er dan ook op, dat de zilveerforraad in de Indian Currency Reserve in het laatste halfjaar van ruim 400 miljoen tot ruim 240 miljoen rupees is verminderd, zij brengt dat in verband met de behoefte aan zilvergeld voor de troepen in Mesopotamië en in Egypte. Ook het feit, dat bij decreet van den Sultan van Egypte de Indische rupee aldaar tot wettig betaalmiddel is verklaard, tegen den vasten koers van 65 millièmes (1 sh. 4 d.), wijst meer op betaling der soldaten in Indische munt dan op een streven tot het brengen van overeenstemming tusschen de muntstelsels der verschillende deelen van het Britsche Rijk.

Naast de sterk vermeerdeerde en steeds aanhoudende vraag naar zilver staat in het afgelopen jaar een vermindering der productie. Naar de schatting van den Directeur der Munt in de Vereenigde Staten bedroeg de zilverproductie van

	1915	1914
Vereen. Staten ..	67.485.600	72.455.000 ounces.
Mexico	65.000.000	70.704.000 „
Overige landen ..	63.500.000	67.944.377 „
	195.985.600	211.103.377 ounces.

Eenige jaren terug was de wereldproductie nog belangrijk grooter, zoo in 1911 ruim 226 miljoen

ounces. Voor het eerst sedert 1908 is thans het cijfer onder de 200 millioen gebleven. De prijs van het metaal is dan ook den laatsten tijd gestegen en bedraagt thans 27 d., tegen 23½ d. een jaar geleden; Sauerbecks indexcijfer voor eind Februari 1916 staat op 44.3, of bijna 9 punten boven het laagst bereikte cijfer.

Golak

STIJGING DER LEVENSMIDDELENPRIJZEN IN DUITSCHLAND.

Het tijdschrift „Deutsche Verkehrs Blätter“, van 24 Febr. '16, geeft het volgende overzicht van de stijging der levensmiddelen-prijzen in den kleinhandel, volgens de mededeelingen van het Kön. Statistische Landesamt te Berlijn.

	Oct.'15	Nov.'15	Nov.'14	Nov.'09
Erwten	125.8	125.1	88.9	37.7
Boonen	132.8	122.8	91.8	39.2
Linzen	158.2	172.2	116.1	43.3
Aardappelen	10.3	8.5	9.7	7.2
Boter	527.6	495.6	305.6	279.3
Tarwemeel	51.6	51.6	46.1	38.8
Roggemeel	45.7	45.1	40.0	31.0
Wittebrood	67.9	67.6	61.2	53.9
Roggebrood	39.5	38.9	33.9	31.2
Rijst	149.1	171.1	74.3	51.7
Koffie	360.1	369.0	322.9	256.5
Varkensvet	523.3	499.8	199.0	158.5
Rijstemeel	119.6	108.8	61.9	46.2
Gort	119.7	119.7	66.8	40.2
Melk	26.9	27.5	21.4	19.4
Eieren per stuk ...	19.4	20.7	13.1	9.2

Frank Nib.

STEELSHARES IN BUITENLANDSCH BEZIT.

Het volgende staatje van het aantal aandelen in de Steel Corporation, ingeschreven ten name van buitenlanders, ontleent The Economist aan The Bache Review.

	1913	1914	1915
Engeland	779.378	710.621	355.088
Nederland	351.623	342.645	238.617
Frankrijk	67.861	64.537	50.193
Canada	41.776	54.259	38.011
Schotland	3.738	4.208	3.435
België	1.354	3.504	2.634
Ierland	3.691	2.991	1.730
West-Indië	1.750	1.872	1.568
Zwitserland	1.450	1.470	1.267
Duitschland	2.176	2.623	1.147
Oostenrijk-Hongarije ..	720	690	532
Andere landen	3.538	3.644	2.409
Totaal	1.259.055	1.193.064	696.631

The Economist teekent daarbij aan, dat het lage cijfer voor Duitschland, ook vóór de oorlogsverkoop, waarschijnlijk moet worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat veel Duitsch bezit in Nederland werd geadministreerd. Wij meenen, dat The Economist het Duitsche bezit aan Amerikaansche shares eerder aan hare zijde der Noordzee zal moeten zoeken. Het is toch een bekend feit, dat op de Londensche beurs voor rekening van de geheele wereld orders in Amerikaansche en andere fondsen werden uitgevoerd, terwijl de Amsterdamsche effectenmarkt, waar men geen termijnhandel kent, meer een nationaal karakter droeg.

Waarschijnlijk heeft het hoge Nederlandsche cijfer in Engeland verwondering gewekt. Hier te lande zal men echter minder verbaasd zijn over het feit, dat ons land zóó 'n groot bedrag hield van de zoozeer populaire Steelshares. Het administratiekantoor, dat de hier gangbare certificaten van Steelshares uitgeeft, heeft, naar wij meenen, wel eens een grooter aantal aandelen dan ruim 350.000 op zijn naam gehad.

Het is wel goed, dat uit deze cijfers eens blijkt,

dat de veelbesproken verkoopen van Amerikaansche fondsen door Nederland toch lang niet alle voor Duitsche rekening waren. In verband met de rijzing, speciaal van Industrials en Marinewaarden, is het zeer verklaarbaar, dat ook ons land heel wat spuide. Dat tal van speculatieve Yankees vervangen werden door solide beleggingswaarden, waaronder veel Skandinavische, den oorlogvoerenden van beide zijden afgekocht, is een gelukkig verschijnsel.

INGEZONDEN STUKKEN.

EEN NEDERLANDSCH HOOGOVENBEDRIJF.

Zeër geachte Redactie,

In het weekblad van 1 Maart 1916 hebt U een stuk omtrent Hoogovenbedrijf geplaatst, ontleend aan een schrijven van den heer A. G. Kröller, waarin de toestand van het hoogovenbedrijf in Duitschland wordt geschetst. Daarin wordt een dergelijk bedrijf voor ons vaderland ongunstig geacht, omdat het samengaan van kolen- en ijzererts in ons land ontbreekt.

Er wordt ook in medegedeeld, dat in Noord-Duitschland — Emden, Bremen, Lübeck en Stettin — hoogovens bestaan, die ook hun brandstoffen en ertsen van verre moeten betrekken, en dat Emden en Bremen nooit anders dan met verlies werkten. Vervolgens wordt behandeld de consumptie in Nederland alléén van gietijzer in evenredigheid aan het productievermogen van een Hoogovenbedrijf.

Na uitweiding over bovengenoemde feiten, waarin alleen de nadeelen van een hoogovenbedrijf worden bepleit, wordt de conclusie getrokken, dat het thans minder dan ooit de geschikte tijd is voor de oprichting van een Hoogovenbedrijf in Nederland.

Het is jammer, dat in het stuk van den heer A. G. Kröller alleen de nadeelen zijn aangegeven, daar hij toch met zijn onderzoek naar de levensvatbaarheid van een dergelijk bedrijf in Nederland, ook de voordeelen van zulk een hoogovenbedrijf in aanmerking genomen zal hebben. Door het niet gelijktijdig publiceeren van de voor- en nadeelen, krijgt het Nederlandsche publiek, dat zulks leest en er belang in stelt, een éénzijdig denkbeeld omtrent de levensvatbaarheid van het bedrijf. Ik voor mij geloof, dat er geen publiek te vinden is, dat geld in zaken zal steken, wanneer het uitsluitend er op wordt gewezen, welke bezwaren en nadeelen er aan een bedrijf verbonden zijn.

Ondergeteekende zal trachten, met dit schrijven alleen de voordeelen te schetsen van een Hoogovenbedrijf annex Staalwerk in Nederland. De voornaamste punten zal hij daarvoor achtereenvolgens in het kort bespreken:

1. De ligging van een Hoogovenbedrijf aan de Maas. Waar ter wereld vindt men een rivier, zóó gunstig als de Maas bij zee gelegen, welke met zeeschepen uren ver in het binnenland opgevaren kan worden, die tot in Limburg gekanaliseerd wordt, en Maas en Waal voor kleine zeeschepen bevaarbaar maakt, — waarop jaarlijks een enorme handel is en aan- en afvoer van alle soorten materialen en producten, een factor, die voor de exploitatie van een hoogovenbedrijf een aanzienlijk voordeel geeft boven de plaatsen in Noord-Duitschland.

2. De benodigde arbeidskrachten vormen ook voor Nederland geen bezwaar en allermint voor de omstreken van Rotterdam, waar jaarlijks duizenden emigranten doortrekken; het zal niet moeilijk zijn, eenige duizenden daarvan tot zich te trekken. Ik geloof echter, dat het wel met Nederlanders, zonder emigranten zal kunnen gebeuren, mits het in de eerste jaren opgebouwd wordt met een omvang voor de hoogst noodige bewerkte en onbewerkte producten.

Tegenwoordig, met gebruikmaking van de meest moderne werktuigen, gedreven direct of indirect door

de. bij het cokes- en hoogovenbedrijf beschikbaar komende gassen, kunnen verscheidene arbeidskrachten, welke nu nog in vele hoogovenbedrijven gebruikt worden, uitgeschakeld worden. Door het mechanisme is in een dergelijk bedrijf „skilled labour” zeer beperkt.

3. De steenkolen. Wanneer deze van de Nederlandsche mijnen te duur zijn, veroorzaakt door de momenteele ongunstige ligging, met het oog op het transport, ligt een Hoogovenbedrijf aan de Maas voor toevoer van steenkolen, hetzij van Engeland, hetzij van Duitschland, even gunstig, en daar slechts een deel van de kolenmijnen in Duitschland gesyndiceerd zijn, is het voor die grondstof onafhankelijk van Europeesche syndicaten, en derhalve in méér gunstige, onafhankelijke conditie dan vele dergelijke bedrijven in Duitschland. In Westfalen en Rijnland mogen kolen en ertslagen samengaan, naast elkaar worden ze niet gevonden, waardoor óf een transport van kolen óf van erts nodig wordt, terwijl bovendien de daar gevestigde bedrijven zich door import via Rotterdam van de ontbrekende grondstoffen moeten voorzien.

4. De ijzerertsen. Duitschland produceert niet voldoende voor zijn behoeften, en de invoer van de hoognoodige ijzerertsen geschiedt grootendeels over Rotterdam, welke ertsens uitsluitend voor de bedrijven in Westfalen en Rijnland bestemd zijn. Ook daarvoor is de Maasmond gunstiger gelegen, daar het lossen en overladen in Rijnaken en de Rijnvracht voorkoren worden. Dat de invoer van ertsens in Duitschland niet gering is, toonen de volgende cijfers aan.

Bij een ijzerproductie van Westfalen en Rijnland van 8.200.000 ton in 1913, hadden de hoogovens noodig circa 25.000.000 ton ertsens, waarvan in 1913 minstens 6.000.000 ton of 25 % van het ertsverbruik, in Nederland werden ingevoerd. Een Hoogovenbedrijf aan den Maasmond, kan dus, wat betreft de ijzerertsens, niet in een ongunstig geval verkeerden.

5. De producten van het Hoogoven- annex Staal- en Walswerk, die Nederland gedeeltelijk onafhankelijk maken van den import en die zullen maken, dat de marktnotering van die producten niet meer afhankelijk is van buitenlandsche syndicaten, die hunne marktprijzen in Nederland naar omstandigheden doen rijzen en dalen, zooals zij dat verkiesen, zijn gewalst ijzer en staal (onbewerkt en bewerkt), teer, zwavelzure ammoniak, koolwaterstoffen, Thomasslakken en hoogovenslakken.

Een ieder zal het met mij eens zijn, dat het een bron van producten genoemd kan worden, die dus met een geheel nieuw bedrijf, ingericht met de meest moderne machines en voorgelicht door de wetenschap, die op dit gebied zeer hoog staat, gewonnen kunnen worden, en waar onze Nederlandsche technici naar snakken.

De hoofdafzet-producten zijn echter onbewerkt ijzer en staal. Voor Nederland zou het gewenscht zijn, de meest gebruikelijke normaal-grondstoffen voor constructiewerkplaatsen, scheepswerven, machinefabrieken en spoorwegen te vervaardigen.

De invoer in Nederland in 1913 aan divers profiel-, staf- en plaatijzer, blokken, enz. kan geraamd worden op 1.700.000 ton.

Een staalwerk in Holland behoeft niet dien geheel invoer tot zich te trekken, doch evenals voor Westfalen en Rijnland, staan dezelfde exportlanden ook voor een Hoogovenbedrijf aan den Maasmond open. Als men rekent, dat de Westfaalsche en Rijnlandsche Walswerken in 1913 circa 5.000.000 ton produceerden, is een Hoogovenbedrijf in Nederland met een capaciteit van circa 500.000 ton geen ernstige mededinger voor de Westfaalsche en Rijnlandsche staalwerken. Dit beteekent dus betrekkelijke concurrentie voor de buitenlanders, alleen zullen zij de markt niet meer beheerschen.

De Zweedsche ijzerproductie was over 1915 aan be-

werkt en onbewerkt ijzer 1.438.000 ton. De waarde der bijproducten spreekt voor zichzelf.

6. Algemeene beschouwingen. De productiviteit van een Hoogovenbedrijf in Nederland kan men in het kort als volgt samenvatten:

De hooge materiaalprijzen van het oogenblik in aanmerking genomen, is het niet de geschikte tijd om met den opbouw te beginnen, doch wel met de voorbereiding. Daarvoor is noodig, dat de Nederlandsche regeering, benevens alle bankinstellingen, kooplieden en industriëlen in Nederland tot de oprichting er van samenwerken, en het bedrijf gedurende de eerste tien jaren op hun steun kan rekenen.

Het Nederlandsche publiek moet er op rekenen, dat door de oorlogvoerenden, na den oorlog het eerst de minst mogelijk bewerkte grondstoffen, waaraan een ander land gebrek heeft, op de een of andere wijze zullen belast worden. Wij zagen het onlangs aan de Deutsche maatregelen betreffende regeerings-minimumprijzen voor ijzer- en aniline-uitvoer, om, zooals men zegt, den Markenkoers te beïnvloeden, wat echter ten slotte de rekening der buitenlandsche afnemers bezwaart. Met steenkolen en ertsens zal dit niet zoo gemakkelijk gaan, daar die over de geheele wereld verspreid zijn.

Als men nu in Nederland bij normale tijden rekent op een import van 1.700.000 ton gewalst ijzer en staal, en elke ton, om welke reden ook, verhoogd wordt met f 5.—, geeft dat een totaal bedrag van f 8.500.000.—, dat de Nederlandsche Industrie meer zal hebben te betalen, gelijkstaande met een rente van 6 % over circa f 140.000.000.—.

Een hoogovenbedrijf als boven genoemd, zal in Nederland komen op f 30.000.000.—.

Het is dus een algemeen Nederlandsch belang, een Hoogovenbedrijf te bezitten, ten einde onafhankelijk te zijn van buitenlandsche syndicaten, welke den Nederlander laten betalen, wat zij vaststellen. De na-deelen, die het stuk van den heer A. G. Kröller omtrent het hoogovenbedrijf opsomt, dateeren van 1911, doch elk industrieel weet, dat er in een tijdperk van 5 jaren veel kan veranderen, maar dat hij, om zijn zaken te zien ontwikkelen, niet in het verleden moet teruggaan, doch vooruitzien en zich op de toekomst moet voorbereiden.

Ondergeteekende hoopt, dat het bovengenoemde zal bijdragen tot een beter inzicht in het Hoogovenbedrijf en tot het aansporen van onze Nederlandsche industriëlen, om een dergelijk plan niet zonder nauwkeurige bestudeering en afdoende motieven te verwerpen, zich van de medewerking der Nederlandsche regeering en van de Nederlandsche kooplieden verzekerende, en dat zij den Nederlandschen kooplieden, die hier toonaangevend zijn, duidelijk zullen maken, dat een land zonder industrie afhankelijk is van een staat of valt met buitenlandsche verhoudingen.

De Nederlandsche industriëlen wil ik hier nog opwekken, om zich meer en persoonlijker op de hoogte te stellen van de waarde der Nederlandsche koloniën, daar die bronnen van grondstoffen en arbeidskrachten bevatten, waaruit nog menige industrie zou kunnen ontstaan.

U, Mijnheer de Hoofdredacteur, dankend voor de verleende plaatsruimte, teekent

Hoogachtend,
B. BRAAT Jzn.

RENTEGEVEND GOUD.

Geachte Redactie,

Met veel belangstelling las ik het artikel van Uwen medewerker over dit onderwerp.

Ongetwijfeld is voor het door hem opgeworpen denkbeeld veel te zeggen.

Uw medewerker ziet evenwel naar mijne meening over het hoofd, dat de oorlog zich hoe langer hoe meer uitbreidt, en dat meer en meer alle internatio-

nale wetten, ook waar het belangen van neutralen geldt, worden overtreden.

In alle oorlogvoerende landen bestaan nog regelingen, die de invordering van wissels langs gerechtelijken weg òf uitsluiten òf althans zeer bemoeilijken. Nu neem ik gaarne aan, dat alleen zulke wissels in disconto zouden genomen worden, waarvan de trekkers niet langs gerechtelijken weg zouden gedwongen moeten worden tot nakoming hunner verplichtingen. De jongste wisselpolitiek van Duitschland leert ons evenwel, dat men in bepaalde gevallen niet schroomt, om ook hen, die wel willen betalen, te dwingen hunne verplichtingen uit te stellen, en al hebben tot heden andere landen dit voorbeeld nog niet gevolgd, het zou zeker niemand verwonderen, indien ook daar in de eene of andere richting besluiten in dezen geest werden genomen. Door het aanhouden van goudzendingen door Engeland zou b.v., al is de ratio thans nog een geheel andere, praktisch hetzelfde kunnen worden bereikt.

Daarom schijnt mij, ook al zijn de waarborgen nog zoo goed, het disconteeren van buitenlandsche wissels van oorlogvoerende landen, zeer zeker te ontraden, waarbij nog komt, dat de mogelijkheid, dat Nederland in den oorlog wordt betrokken, gezien ook de jongste gebeurtenissen, niet als uitgesloten mag worden beschouwd, en het zeker in dat geval beter is, dat onze Centrale Bankinstelling goud in hare kelders heeft dan papier op het vijandelijk land, dat, althans gedurende den oorlog, alle waarde mist.

Immers op zich zelf is het bezitten van veel goud toch nooit een kwaad. Bedoelt de geachte medewerker alleen het disconteeren van papier van een neutraal land, waarvoor dan zeker wel in de eerste plaats dat van de Vereenigde Staten in aanmerking zal komen, dan wijs ik hem erop, dat ook altijd de kans bestaat, dat de groote republiek in den oorlog wordt betrokken, en dat dee dan zal beginnen met een moratorium af te kondigen voor alle wissels, vóór het uitbreken van den oorlog getrokken. Om deze reden schijnt het mij, zoolang de toestand nog zoo onzeker is, het beste, dat onze Circulatiebank de voorkeur blijft geven aan het gele metaal boven papier, ook al is dit papier getrokken door een neutraal land.

S. d. M.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoerverboden. Het verbod tot uitvoer van *thee*, dat op 21 Augustus 1914 tijdelijk werd opgeheven, is bij Kon. besluit van 15 dezer wederom in werking gesteld.

Verboden is de uitvoer van *peper* en van *bindrotting*.

Voorts is, onder wijziging en aanvulling van vroegere besluiten, bepaald, dat verboden is de uitvoer van: mosterdzaad, lijnzaad, kool- en raapzaad, andere oliezen (uitgezonderd karwijzaad en blauw maanzaad), meel van rijst en rijstafval, meel van peulvruchten, lijnkoek en lijnmeel, raapkoek en raapkoekenmeel, grondnotenkoek en grondnotenmeel, katoenzaadkoek en katoenzaadmeel, andere krachtvoederkoecken, alsmede meel en alle afval daarvan, alle pulp, gedroogde spoeling, bostel of bierdraf en vleeschmeel. Ongeveer alle deze *oliezen* en *veevoeder-artikelen* waren reeds vroeger ten uitvoer verboden; vermoedelijk is thans, ter vergemakkelijking van het overzicht, eene algemeene samenvatting gegeven in één besluit.

Uitvoer van schepen. Het ontwerp van wet, houdende maatregelen, die waarborgen, dat Nederland in voldoende mate de beschikking blijft behouden over schepen, is aangenomen in de vergadering der Tweede Kamer van Woensdag 15 dezer

en vervolgens ook in die der Eerste Kamer van Vrijdag 17 dezer.

Melkvoorziening. Deze kwestie wordt elders in dit nummer uitvoerig besproken. *Reyn*

BOEKAANKONDIGING.

Second Annual Report of the Federal Reserve Board for the Year 1915 Washington 1916.

First Annual Report of the Federal Reserve Bank of New-York (Oct. 5 1914—ult. Dec. 1915) Washington 1916.

Eene uitvoerige bespreking dezer ons door een vriendelijke hand uit New-York toegezonden verslagen ligt thans niet in het voornemen. Wij hopen in ander verband op de grondgedachte en de ontwikkeling van het nieuwe circulatiebankstelsel in de Vereenigde Staten nog nader in te gaan en beperken ons hierom op het oogenblik tot een korte aankondiging.

De verslagen geven tezamen een duidelijk beeld van de ontwikkeling, die het nieuwe „system” tot dusverre genomen heeft. Het verslag van den Board bespreekt de moeilijkheden, die zich hebben voorgedaan — in de eerste plaats de weinige medewerking van de zijde der State Banks —, doet mededeeling van de ondernomen pogingen tot unificatie van het Amerikaansche bankwezen en tot vervanging der gebruikelijke „promissory note” als grondslag van credietverleening door den discontabelen handelswissel met bankaccept, en zet voorts de rol uiteen, die de F. R. Banks kunnen spelen in de internationale expansie van het Amerikaansche bankwezen. Tot slot geeft het verslag enkele wijzigingen in de geldende wettelijke regeling in overweging, met name om de reeds van den aanvang af gevolgde gewoonte om F. R.-notes uit te geven, niet alleen tegen „commercial paper”, doch ook tegen goud, te sanctioneeren. Thans is dit — van de op 31 December 1915 uitstaande \$ 188.817.000 notes was niet minder dan \$ 172.142.000 door goud gedekt — inderdaad van hoogst twijfelachtige wettigheid.

Het verslag der New-Yorker bank, uitgebracht door den Federal Reserve Agent voor New-York, tevens voorzitter der bank, P. Jay, is niet minder belangrijk. Het bevat bovendien een belangrijke verzameling van gegevens en diagrammen betreffende den financiëelen en economischen toestand van handel en bedrijf in de V. S. gedurende den oorlog en verraadt duidelijk de krachtige persoonlijkheid van den schrijver. After reading — aldus de *Chronicle* — what Mr. Jay has to say of the work of the Reserve Board and the Reserve system, there can be no question as to the source from which the Reserve policies have emanated or as to which Reserve bank dominates the whole system. *Prof. B.*

Financiëel Jaarboek voor 1916. Uitgave van De Nederlandsche Financier, Dagelijksche Beurscourant, Amsterdam.

Deze jaarlijksche uitgave brengt naast het overzicht van nieuwe uitgiften, de bekende tabellen van hoogste en laagste koersen, de dividendenlijst en eenige andere nuttige gegevens voor geld- en fondsenhandel, wederom een uitvoerig overzicht van de voornaamste gebeurtenissen in het afgelopen jaar op politiek en economisch, in 't bijzonder op financiëel gebied.

Het overzicht, hoewel van eenige politieke eenzijdigheid niet vrij te pleiten, is zeer lezenswaard. Vooral heeft het beteekenis als verzamelwerk, waarin tal van gegevens kunnen worden nageslagen. Met het oog hierop zou een eenigszins meer overzichtelijke rangschikking van de talrijke belangrijke cijfertabellen aan de uitgave ten goede kunnen komen. *Folck*

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN IN DE MAANDEN JANUARI EN FEBRUARI.

	Januari 1916	Februari 1916	Eerste twee maanden van 1916	Eerste twee maanden van 1915
<i>Directe belastingen.</i>				
Grondbelasting	f 404.852,70 ^{1/2}	f 364.427,70	f 769.280,40 ^{1/2}	f 638.379,89 ^{1/2}
Personeele belasting	" 527.968,82 ^{1/2}	" 191.086,84 ^{1/2}	" 719.055,67	" 701.532,64 ^{1/2}
Inkomstenbelasting	" 3.254.815,11	" 3.004.169,08 ^{1/2}	" 6.258.984,19 ^{1/2}	" —
Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten	" —	" —	" —	" 2.283.855,31
Vermogensbelasting	" 102.336,70	" 125.358,47	" 227.695,17	" 506.718,69 ^{1/2}
Recht op de mijnen	" 13.513,88	" —	" 13.513,88	" —
Totaal	f 4.303.487,22	f 3.685.042,10	f 7.988.529,32	f 4.130.486,54^{1/2}
<i>Rechten op den invoer.</i>				
Rechten op den invoer	f 1.127.907,69	f 1.481.058,29	f 2.608.965,98	f 2.525.145,44 ^{1/2}
Formaatzegel	" 1.909,35	" 2.225,70	" 4,135,05	" 3.987,90
Totaal	f 1.129.817,04	f 1.483.283,99	f 2.613.101,03	f 2.529.133,34^{1/2}
<i>Accijnzen.</i>				
Suiker	f 2.134.134,27	f 1.702.742,58	f 3.836.876,85	f 5.399.422,83
Wijn	" 29.328,31	" 25.212,10	" 54.540,41	" 43.086,19
Binnen- en buitenlandsch gedistilleerd ..	" 1.629.007,44	" 2.357.462,48	" 3.986.469,92	" 2.254.186,08
Zout	" 224.336,28	" 141.633,78	" 365.970,06	" 435.389,83
Bieren en azijnzen	" 107.345,49	" 105.523,88	" 212.869,37	" 195.757,37
Geslacht	" 776.509,44 ^{1/2}	" 746.405,11	" 1.522.914,55 ^{1/2}	" 1.130.517,61
Totaal	f 4.900.661,23^{1/2}	f 5.078.979,93	f 9.979.641,16^{1/2}	f 9.458.359,91
<i>Gouden en Zilveren werken.</i>				
Belasting	f 48.028,50	f 49.604,77 ^{1/2}	f 97.633,27 ^{1/2}	f 54.227,47 ^{1/2}
Essaailoon	" 41,32 ^{1/2}	" 35,08	" 76,40 ^{1/2}	" 86,47 ^{1/2}
Totaal	f 48.069,82^{1/2}	f 49.639,85^{1/2}	f 97.709,68	f 54.313,95
<i>Indirecte belastingen.</i>				
Zegelrechten	f 677.972,61 ^{1/2}	f 633.943,03 ^{1/2}	f 1.311.915,65	f 736.508,01 ^{1/2}
Registratierechten	" 682.284,61	" 707.100,02 ^{1/2}	" 1.389.384,63 ^{1/2}	" 700.117,30
Hypotheekrechten	" 63.831,43 ^{1/2}	" 67.548,89	" 131.380,32 ^{1/2}	" 57.053,56 ^{1/2}
Rechten van successie en van overgang bij overlijden	" 1.257.727,08 ^{1/2}	" 1.549.685,07	" 2.807.412,15 ^{1/2}	" 2.573.499,62 ^{1/2}
Totaal	f 2.681.815,74^{1/2}	f 2.958.277,02	f 5.640.092,76^{1/2}	f 4.067.178,50^{1/2}
<i>Domeinen</i>	f 415.022,78 ^{1/2}	f 86.180,80	f 501.203,58 ^{1/2}	f 111.823,32
<i>Staatsloterij</i>	f 17.094,97	f 167.739,16 ^{1/2}	f 184.834,13 ^{1/2}	f 113.212,52
<i>Akten voor de jacht en visscherij</i>	f 305,75	f 419,50	f 725,25	f 920,—
<i>Loodsgelden</i>	f 78.214,00 ^{1/2}	f 77.376,06	f 155.590,06 ^{1/2}	f 221.113,07 ^{1/2}
Totaal-generaal	f 13.574.488,57^{1/2}	f 13.586.938,42	f 27.161.426,99^{1/2}	f 20.686.541,17

OPCENTEN, TEN BATE VAN HET „LEENINGFONDS 1914”.

	Januari 1916	Februari 1916	Eerste twee maanden van 1916
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting	—	f 30.743,72	f 30.743,72
Personeele belasting	f 114.503,94	" 44.808,63	" 159.312,57
Inkomstenbelasting	" 1.079.326,35	" 997.846,81	" 2.077.173,16
Vermogensbelasting	" 25.199,76 ^{1/2}	" 25.499,52 ^{1/2}	" 50.699,29
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker	" 426.826,85	" 340.548,51	" 767.375,36
Wijn	" 5.865,66	" 5.042,42	" 10.908,08
Binnenlandsch gedistilleerd en buitenlandsch gedistilleerd	" 162.900,74	" 235.746,25	" 398.646,99
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten van buitenlandsche effecten	" 73.214,55	" 36.815,75	" 110.030,30
Registratierechten	" 68.016,79 ^{1/2}	" 71.076,70	" 139.093,49 ^{1/2}
Hypotheekrechten	" 6.292,01 ^{1/2}	" 6.561,22	" 12.853,23 ^{1/2}
Totaal	f 1.962.146,66^{1/2}	f 1.794.689,53^{1/2}	f 3.756.836,20

De voornaamste verschillen met het voorgaande jaar vloeien voort uit de vervanging van de bedrijfs- en vermogensbelasting door de inkomstenbelasting met aanvullende vermogensheffing, uit de verlaging van den suikeraccijns, waar een even groote opcentenheffing ten bate van het Leeningfonds tegenover staat, en uit het feit, dat einde 1914 in afwachting der accijnsverhooging veel gedistilleerd is uitgeslagen, zoodat de opbrengst van dezen accijns in de eerste maanden van 1915 bijzonder laag was. De Januari-cijfers, destijds niet opgenomen, worden thans tegelijk met de Februari-cijfers gegeven.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	18 Maart 1916.	20 Juli 1914.
Ned. Bank	Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
	Bel. Binn. Eff. 4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
	Vrsch. in R.C. 5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Bank of England ..	5 " 8 " '14	3 " 29 Jan. '14
Deutsche Reichsbk. .	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Banque de France ..	5 " 20 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk. .	5 " 12 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk. .	6 " 29 Juli '14	5 " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem. .	5 " 10 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk. .	5 1/2 " 5 Jan. '15	4 1/2 " 6 " '14
Zwitserse Nat. Bk. .	4 1/2 " 2 " '15	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Italië ...	5 1/2 " 10 Nov. '14	5 " 9 Mei '14
Federal Res. Bk. N.Y.	3-5 " 4 Febr. '15	—
Javasche Bank	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call- money
	Part. disconto	Prolon- gatie				
18 Mrt. '16	1 1/2	2	5 3/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
13-18 " '16	1 1/4-1/2	2-1/4	5 3/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
6-11 " '16	1 1/2-3/8	2-1/2	5 3/8	4 1/2-3/4	—	2-1/4
28 F.-4 M. '16	1 3/8-2 1/8	2-3/4	5 3/8-1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
15-20 Mt. '15	4 1/2	4 1/4-1/2 1)	2 1/8-1/2	—	—	1 3/4-7/8
16-21 Mt. '14	2 1/8-3 3/4	2 3/4-3 1/4	2 1/8-1/4	3 1/4-3/8	2 3/4	1 7/8-2
20-24 Juli '14	3 1/8-3 1/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteeringen van de Ver. v. d. Effectenhandel en de Prologatievereniging door elkander.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgegeven. De dagelijksche koersen op New York en de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New-York
13 Mrt. 1916 ..	11.32	41.70	40.22 1/2	2.37 1/4
14 " 1916 ..	11.31 1/2	41.72 1/2	40.20	2.37
15 " 1916 ..	11.29	41.75	39.92 1/2	2.36 1/2
16 " 1916 ..	11.29	41.52 1/2	39.85	2.36
17 " 1916 ..	11.26 1/2	41.70	39.70	2.36 1/4
18 " 1916 ..	11.26 1/2	41.62 1/2	39.70	2.36 1/4
Laagste der week	11.25	41.52 1/2	39.55	2.35 1/2
Hoogste " "	11.33 1/2	41.90	40.30	2.37 1/2
11 Mrt. 1916 ..	11.31	41.65	40.17 1/2	2.37 1/4
4 " 1916 ..	11.23 1/2	42.12 1/2	40.02 1/2	2.35 1/2
Muntpariteit ...	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitser- land	Weenen	Kopen- hagen	Stock- holm	Batavia telegrafisch
18 Mrt. 1916	45.10	29.10	67.95	67.95	98-3/4
Laagste d. w.	45.05	29.—	67.50	67.50	—
Hoogste " "	45.40	29.27 1/2	68.05	68.05	—
11 Mrt. 1916	45.27 1/2	29.05	67.55	67.55	98-3/4
4 " 1916	44.95	29.30	66.60	66.60	98-3/4
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De algemeene stemming van de wisselkoersen op de Entente-landen was flauw, vooral voor Parijs, dat bijna 1 1/2 % terug-

liep. Ook Londen was lager; alleen Italië maakte eenige uitzondering en bleef prijshoudend.

De koersen van de Centralen waren aanvankelijk iets vaster, maar liepen later eveneens terug, zoodat het slot ongeveer op dezelfde hoogte was als de opening.

Overigens slechts weinig verandering, alleen Skandinavie weder beduidend vaster.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in g per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
18 Mrt. 1916....	4.77.—	5.94 1/2	71 3/4	42 1/4
Laagste d. week..	4.76.75	5.90 3/4	71 3/4	42 1/4
Hoogste " " ..	4.77.10	5.96	72 3/8	42 7/16
11 Mrt. 1916....	4.76.90	5.90 1/4	72 3/8	42 7/16
4 " 1916....	4.77.—	5.88 1/2	73 3/8	42 1/2
Muntpariteit	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings- eenheden	4 Mrt. 1916	11 Mrt. 1916	Week 13-17 Maart. 1)		17 Mrt. 1916 1)
				Laagste	Hoogste	
Italië	Lires p. £	31.90	32	31.92 1/2	32.05	32.05
Madrid	Peset. p. £	25.04	24.97 3/4	24.91	25.03	25.03
Lissabon	d. p. escudo	35 1/4	33 1/2	33 3/4	35	35
Petrograd ..	R. p. £ 10	151 1/2	150 1/2	150	150 1/2	150
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
Calcutta	sh/d. p. rup.	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8
Singapore ...	id. p. \$	2/4 7/32	2/4 7/32	2/4 7/32	2/4 7/32	2/4 7/32
Yokohama ...	id. p. yen	2/1 3/16	2/1 1/4	2/1 1/4	2/1 1/4	2/1 1/4
Hongkong ...	id. p. \$	1/11 3/16	1/11 1/4	1/11 1/4	1/11 3/8	1/11 3/8
Shanghai....	id. p. tael	2/7 3/8	2/7 7/8	2/8	2/8 1/4	2/8 1/4
Montreal	\$ per £	4.80 1/2	4.79	4.79	4.79	4.79
B. Aires 90 d.	d. p. gd. pes.	49 3/32	49 13/32	49 1/2	49 1/2	49 1/2
Valparaiso ..	d. p. pap. p.	8 1/4	8 1/2	8 3/16	8 21/32	8 21/32
Montevideo ..	d. p. peso	53 3/4	53 3/8	53 3/4	53 3/4	53 3/4
R. d. Janeiro ..	d. p. milreis	11 23/32	11 31/32	11 23/32	11 31/32	11 23/32

1) Noteeringen van 18 Maart nog niet ontvangen.

GOUDE EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK OF ENGLAND.

Week van 9—15 Maart 1916.

(In duizenden p.st.)

In.	Uit.
Baren	Continent
Sovereigns	Koloniën
Koloniën	U. S. A.
Per saldo uitgevloeid..	Zuid-Amerika
	Baren en diversen
	Per saldo ingevloeid ..
	1789
	1789

ZILVER.

In de afgelopen week was de zilvermarkt zeer vast en liep de prijs geleidelijk op van 27 tot 27 7/16 d. te Londen, van 56 3/8 tot 57 te New York. De steeds voortdurende muntaankopen, de geringe en afnemende voorraden in de voornaamste centra en ook de bekend geworden lagere productiecijfers over 1915 werkten alle tot de rijzing mede. De Indische bazaars traden weer als koopers op, hoewel hun orders niet belangrijk waren.

De Japansche munt is dezer dagen belast met aanmuntning van zilver voor Rusland.

Notering te Londen.	te New York.	
18 Mrt. 1916.....	27 7/16	57
11 " 1916.....	27	56 3/4
20 Mrt. 1915.....	23 3/4	50 1/4
21 Mrt. 1914.....	26 13/16	58 1/8
20 Juli 1914.....	24 13/16	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 18 MAART 1916.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz., in disc.	H.-bk. f 51.018.732,43 B.-bk. " 373.670,02 Ag.sch. " 16.379.033,18 1/2	f 67.771.435,63 1/2
Papier o. h. Buitenl. in disconto.		
Idem eigen portef. f	4.206.075,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "		4.206.075,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 18.405.667,89 1/2 B.-bk. " 5.735.316,42 1/2 Ag.sch. " 44.725.784,31	f 68.866.768,63
Op Effecten	f 62.938.218,63	
Op Goederen en Spec.	" 5.928.550,—	68.866.768,63
Voorschotten a. h. Rijk		14.272.433,87
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 70.448.555,—	
Muntmat. Goud	" 439.020.128,86	
	f 509.468.683,86	
Munt, Zilver, enz.	" 4.798.759,32 1/2	514.267.443,18 1/2
Muntmat. Zilver	" —	
Effecten		
Bel. van het Res.fonds id. van 1/5 v. h. kapit.	f 4.953.813,94 " 3.885.998,50	8.839.812,44
Geb. en Meub. der Bank	" 1.600.000,—	
Diverse rekeningen	" 43.452.688,03 1/2	723.276.656,79 1/2
	f 723.276.656,79 1/2	
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	" 5.000.000,—	
Bankbiljetten in omloop	" 582.429.600,—	
Bankassigatiën in omloop	" 1.713.859,63	
Rekening-Courant saldo's:		
Van het Rijk	f —	
Van anderen	" 103.894.613,09 1/2	103.894.613,09 1/2
Diverse rekeningen	" 10.238.584,07	
	f 723.276.656,79 1/2	

Beschikbaar metaalsaldo f 375.971.025,70.
Op de basis van 2/5 metaaldekking. " 238.363.411,15 1/2
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.. " 1.879.855.128,50

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's	2.607.461,14 1/2	
Buitenlandsche wissels	1.930.800,—	
Beleeningen		536.702,51
Goud	7.792.556,96	
Zilver	174.395,29	
Bankbiljetten		248.040,—
Rekening-Courant saldo's	12.863.422,04	

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	11 Maart 1916	18 Maart 1916
Aan schatkistpromessen .. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 128.280.000,—	f 131.630.000,—
Aan schatkistbiljetten	" 44.000.000,—	" 47.000.000,—
Aan zilverbons	" 81.183.000,—	" 81.183.000,—
	" 4.708.283,50	" 4.651.332,50

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisbare schulden
18 Maart 1916	509.469	4.799	582.430	105.608
11 " 1916	501.676	4.624	582.678	93.388
4 " 1916	495.530	4.798	586.149	79.686
26 Febr. 1916	495.113	5.249	577.978	104.746
19 " 1916	489.740	5.261	575.339	97.068
12 " 1916	485.260	5.060	579.441	91.325
5 " 1916	480.036	5.206	583.219	72.438
29 Jan. 1916	466.837	6.059	581.722	66.398
22 " 1916	448.753	6.123	573.086	61.931
15 " 1916	441.794	5.777	577.947	51.457
8 " 1916	436.635	5.861	578.410	49.832
31 Dec. 1915	429.182	6.195	577.056	33.240
24 " 1915	427.862	6.364	558.491	62.280
20 Maart 1915	286.299	1.439	452.512	99.665 ¹⁾
21 Maart 1914	159.956	9.573	301.012	5.539
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

¹⁾ Waarvan Rek. Crt. saldo van het Rijk f 41.995.000.

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
	Totaal	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks			
18 Maart 1916	67.771	47.000	68.867	375.971	75
11 " 1916	65.164	44.000	69.403	370.408	75
4 " 1916	61.380	40.000	71.227	366.489	75
26 Febr. 1916	74.138	52.500	73.631	363.148	73
19 " 1916	74.665	52.500	74.116	359.857	74
12 " 1916	75.218	52.500	80.529	355.511	73
5 " 1916	75.817	52.500	82.258	353.056	74
29 Jan. 1916	77.756	53.500	83.602	342.656	73
22 " 1916	79.102	53.500	83.709	327.279	72
15 " 1916	80.586	53.500	83.476	321.104	71
8 " 1916	79.853	51.500	87.065	316.273	70
31 Dec. 1915	76.348	47.500	93.579	312.746	71
24 " 1915	76.398	48.500	90.971	309.505	70
20 Maart 1915	78.228	—	200.774	176.992	52
21 Maart 1914	49.815	—	73.640	46.841 ¹⁾	55
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van 2/5 metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisb. schulden
22 Jan. 1916	47.991	31.545	138.433	31.847
15 " 1916	47.650	31.323	139.368	31.761
8 " 1916	42.841	32.438	138.178	33.477
1 " 1916	43.819	32.400	136.480	33.404
23 Jan. 1915	32.238	26.396	119.085	16.088
24 Jan. 1914	27.161	26.859	109.515	11.727
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
22 Jan. 1916	6.111	20.023	45.117	24.328	45.378	47
15 " 1916	6.017	20.897	45.733	23.553	44.748	46
8 " 1916	5.782	19.859	45.690	29.058	40.948	44
1 " 1916	5.839	22.795	44.373	24.524	42.242	45
23 Jan. 1915	5.046	8.909	34.139	2.883	31.600	43
24 Jan. 1914	6.015	11.922	45.784	2.482	5.883 ²⁾	45
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa.

²⁾ Op de basis van 2/5 metaaldekking.

SURINAAMSCH BANK.
OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeisch. schulden	Disconto's	Div. reke- ningen 1)
29 Jan. 1916....	875	898	1.100	915	786
22 " 1916....	864	873	1.053	929	698
15 " 1916....	745	934	1.015	929	830
8 " 1916....	719	939	1.052	925	875
30 Jan. 1915....	1.438	919	1.138	801	270
31 Jan. 1914....	651	1.057	529	735	352
25 Juli 1914....	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK OF ENGLAND.

WEEKSTAAT VAN 15 MAART 1916.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 72.669.995	Government debt £ 11.015.100
	Other securities „ 7.434.900
	Gold coin and bullion „ 54.219.995
£ 72.669.995	£ 72.669.995

BANKING DEPARTMENT.

Capital £ 14.553.000	Government securities .. £ 32.838.646
Rest „ 3.681.373	Other securities „ 92.433.129
Public deposits „ 52.403.529	Notes „ 39.758.195
Other deposits „ 95.275.693	Gold and silver coin „ 907.730
Seven-day and other bills.. „ 24.105	
£ 165.937.700	£ 165.937.700

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
15 Mrt. 1916	55.128	32.912	103.443	28.500	65.132
8 " 1916	56.078	33.104	102.467	28.500	65.192
1 " 1916	56.110	33.307	100.893	28.500	65.203
23 Febr. 1916	54.987	32.508	99.345	28.500	65.203
17 Mrt. 1915	59.465	34.065	37.603	27.500	5.000
18 Mrt. 1914	41.170	28.435
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re-serve	Dek- kings- percen- tage 1)
15 Mrt. 1916	32.839	92.433	52.404	95.276	40.666	27 1/2
8 " 1916	32.839	93.180	52.175	97.036	41.424	27 3/4
1 " 1916	32.839	96.743	50.631	102.019	41.253	27
23 Febr. 1916	32.839	93.336	52.620	96.394	40.930	27 1/2
17 Mrt. 1915	30.049	115.750	70.950	100.404	43.850	25 5/8
18 Mrt. 1914	11.153	43.819	27.448	40.447	31.185	45 7/8
22 Juli 1914	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 5/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DEUTSCHE REICHSBANK.

STAAT VAN 15 MAART 1916.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.503.346.000
davon Goldbestand	„ 2.458.483.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine	„ 386.005.000
Noten anderer Banken	„ 11.632.000
Wechsel	„ 5.888.466.000
Lombardforderungen	„ 14.183.000
Effekten	„ 31.282.000
Sonstige Aktiva	„ 266.106.000
Grundkapital	„ 180.000.000
Reservefonds	„ 80.550.000
Notenumlauf	„ 6.468.304.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten	„ 2.109.216.000
Sonstige Passiva	„ 262.950.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grotendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen- scheine	Circu- latie	Dek- kings- percen- tage 1)
15 Mrt. 1916	2.503.346	2.458.483	386.005	6.468.304	45
7 " 1916	2.500.973	2.458.096	291.357	6.532.128	43
29 Febr. 1916	2.500.988	2.457.149	482.545	6.554.309	46
23 " 1916	2.501.839	2.456.421	264.570	6.286.306	44
15 Mrt. 1915	2.358.090	2.315.895	185.920	4.937.223	52
14 Mrt. 1914	1.639.295	1.317.624	66.856	1.795.079	95
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitge- geven	In kas bij de Reichs- bank
15 Mrt. 1916..	5.888.466	2.109.216	1.552.800	339.400
7 " 1916..	5.852.541	1.896.960	1.442.400	247.300
29 Febr. 1916..	5.781.322	1.986.805	1.606.800	439.500
23 " 1916..	5.511.992	1.787.557	1.321.700	218.200
15 Mrt. 1915..	4.436.580	1.895.893	759.000	176.000
14 Mrt. 1914..	884.051	1.058.377
23 Juli 1914..	750.892	943.964

III. BANQUE DE FRANCE.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Zilver	* Te goed in het bui- tenland	Wissels	* Uitge- stelde wissels
16 Mrt. 1916	5.023.143	362.028	***	366.306	1.702.872
9 " 1916	5.018.944	360.541	817.775	382.218	1.711.578
2 " 1916	5.015.040	360.775	840.889	422.981	1.717.979
24 Febr. 1916	5.035.879	360.209	855.422	430.882	1.724.961
18 Mrt. 1915	4.241.978	377.372	547.568	218.571	2.967.720
19 Mrt. 1914	3.621.470	633.980	1.395.440	—
23 Juli 1914	4.104.390	639.620	1.541.080	—

Data	Beleening	* Buitgev. voorsch. ald. Staat	Bank- biljetten	Rek. Crt. Particu- lieren	Rek. Crt. Staat
16 Mrt. 1916	1.248.433	6.300.000	14.719.639	1.958.839	32.834
9 " 1916	1.248.248	6.100.000	14.649.649	1.946.381	46.499
2 " 1916	1.252.285	5.900.000	14.460.136	1.954.813	59.154
24 Febr. 1916	1.251.804	5.700.000	14.295.289	1.941.914	35.861
18 Mrt. 1915	718.833	4.600.000	11.092.534	2.390.390	155.140
19 Mrt. 1914	781.150	—	5.803.190	690.330	169.600
23 Juli 1914	769.400	—	5.911.910	942.570	400.590

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten" komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In millioenen Roebel.)

Data n. st.	Goud	Te goed ijh buitenland	Zilver en pasmunt	Schatkist- biljetten	Circulatie
14 Maart 1916..	1.624	946	51	3.867	5.899
7 „ 1916..	1.621	851	52	3.847	5.870
29 Febr. 1916..	1.621	757	49	3.781	5.807
21 „ 1916..	1.621	757	47	3.573	5.776
14 Maart 1915..	1.568	140	54	1.130	3.152
14 Maart 1914..	1.556	231	72	1.621
21 Juli 1914..	1.601	144	74	1.634

Data n. st.	Wissels	Voor- schotten op Effecten	Andere voor- schotten	Rek. Courant Parti- culieren	Rek. Courant Staat
14 Maart 1916..	349	407	190	1.165	209
7 „ 1916..	357	436	191	1.044	266
29 Febr. 1916..	353	460	193	1.067	214
21 „ 1916..	365	460	194	1.059	207
14 Maart 1915..	513	201	250	1.130	202
14 Maart 1914..	456	93	278	613	493
21 Juli 1914..	393	121	243	596	503

V. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

De bankbiljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitent. saldi	Beleen. van buitent. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu- latie.	Rek. Crt. saldi.
16 Maart 1916	199.919	56.143	480.000	60.717	639.671	155.121
9 „ 1916	201.561	54.957	480.000	58.719	624.422	169.114
2 „ 1916	194.975	52.771	480.000	60.211	624.397	161.460
24 Febr. 1916	193.187	51.598	480.000	61.121	619.451	164.552

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

U. S. FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circu- latie	Dekkings- Percent- tage 1)
18 Feb. '16	338.317	18.274	52.814	445.436	9.089	76
11 „ '16	340.342	15.248	52.728	448.788	9.577	77
4 „ '16	342.004	14.637	51.323	448.987	9.966	77
28 Jan. '16	349.861	15.496	53.215	452.424	10.313	77
19 Feb. '15	251.808	29.887	17.762	285.468	4.930	88

1) Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

NEW YORK ASSOCIATED BANKS AND TRUST COMPANIES.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve.			Beleeningen en disconto's
	Eigen Besit	Bij Fed. Res. Bank	Elders gedeponeerd	
18 Maart 1916 ..	484.620	173.100	59.210	3.364.640
11 „ 1916 ..	493.870	168.830	57.220	3.353.830
4 „ 1916 ..	496.010	171.040	59.610	3.376.520
26 Febr. 1916 ..	506.620	159.320	58.490	3.369.230
20 Maart 1915 ..	374.910	114.080	33.910	2.277.210
21 Maart 1914 ..	474.150 ¹⁾	—	1)	2.079.330
8 Juli 1914 ..	467.880 ¹⁾	—	1)	2.057.570

Data	Circulatie	Deposito's		Surplus Reserve
		Dadelijk opvraagbaar	Op termijn	
18 Maart 1916 ..	32.140	3.408.640	157.560	130.830
11 „ 1916 ..	34.640	3.407.040	154.220	133.740
4 „ 1916 ..	34.750	3.440.350	152.280	134.720
26 Febr. 1916 ..	34.520	3.437.920	153.510	142.830
20 Maart 1915 ..	38.770	2.250.330	105.950	134.130
21 Maart 1914 ..	42.080	1.977.260 ¹⁾	1)	23.710
25 Juli 1914 ..	41.730	1.958.320 ¹⁾	1)	26.170

1) Op deze data werden reserve en deposito's beide ongesplitst opgegeven.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 18 Maart 1916.

Indien de houding van onze *Staatsfondsen* als maatstaf zou mogen gelden voor het onthaal, dat de thans door de Kamers goedgekeurde en spoedig (27 dezer) te verwachten staatsleening te beurt zal vallen, dan zou men reeds van te voren van een succes mogen spreken. Van alle aan onze beurs genoteerde staatspapieren waren namelijk Nederlandsche Werkelijke Schuldsoorten in de afgelopen week de eenige obligatiën die op aanmerkelijk hooger koerspeil uit de markt werden genomen. Indien later de stemming eenigszins gedraaid is, kan dit tot een zekere hoogte in verband worden gebracht met de torpedeering van de Tubantia, die hier groote ontstemming veroorzaakt heeft en veel harde woorden heeft doen vallen.

Voor Buitenlandsche Staatsfondsen bestond zeer weinig belangstelling, zoodat de koersen zich vrij algemeen in neerwaartsche richting hebben bewogen. Zwak waren inzonderheid Bulgaren, Duitsche Rijksleening en Chineseche Staatsfondsen.

Aangewakkerd door den lagen geldkoers, duurt de aanbieding van nieuwe fondsen hier nog steeds voort, doch de aard der uitgiften geeft den laatsten tijd wel eens stof tot overpeinzing.

	11 Mrt.	15 Mrt.	18 Mrt.	Rijzing of daling.
3 1/2 % Ned. Werk. Schuld	82 1/4	83 1/2	83 1/2	+ 1 1/4
3 % Ned. Werk. Schuld ..	70 3/8	71 11/16	71 3/8	+ 1
2 1/2 % Certificaten N.W.S.	60 7/10	61 1/2	61 3/8	+ 1 3/10
6 % Bulg. Hyp. leen. 1882	66	66	61	- 5
3 % Duitsche Rijksleening	48 1/2	48 1/2	42 5/8	- 5 7/8
4 1/2 % Portug. Tabaksm.	75 1/8	76	76	+ 7/8
4 % Rusl. Geconsol. 1880	58 1/2	59	57	- 1 1/2
4 % Rusl. Nicolai 1867-'69	53 1/4	53 3/4	53	- 1/4
4 % Rusland bij Hope ..	58	58 3/8	57	- 1
4 1/2 % China. Goudleen.	67	62 1/2	62 1/2	- 4 1/2
5 % Japan. Imperial. ...	81 1/2	80 3/8	80 1/4	- 1 1/4

De *locale* markt toonde een vaste grondstemming.

Bankaandelen hebben evenwel, met uitzondering van aandelen Ned. Ind. Escompto Mij., die 5 % stegen, hun opwaartsche prijsbeweging niet kunnen voortzetten.

Onder de *hypotheekbankfondsen* viel de zwakke houding van Cedula's L op, die van 78 tot 74 % teruggliepen, hoewel de berichten uit Argentinië niet onbevredigend luiden. De goudreserve der conversiekas neemt gestadig toe en moet nu ongeveer met inbegrip van de bedragen, bij de gezantschappen in het buitenland in depôt, 305 1/2 miljoen goudpesos bedragen tegen 224 1/2 miljoen einde 1914. Met inbegrip van het bedrag aan goud, in de kelders der Banco de la Nación aanwezig,

stonden aan het einde des jaars 315½ miljoen pesos goud tegenover een circulatie van papieren en koperen geld van 987 miljoen pesos „papier“.

In de *nijverheidsafdeeling* is het niet druk meer. Sedert de oorlogswinst-belasting in uitzicht kwam en Duitsland door het vaststellen van minimum-prijzen voor den uitvoer de leveringscontracten „de facto“ verbroken heeft, is het in deze afdeeling aanmerkelijk stiller geworden. Rijzingen en dalingen lossen elkaar vrij regelmatig af. Zoo sluiten aandeelen Van Deventer's Glasfabriek en Hollandsche fabriek van Melkproducten boven, Nederlandsche Kabelfabriek en Wester Suiker daarentegen onder het koerspeil van de vorige week.

Het verloop voor *cultuurfondsen* was zeer onregelmatig. In enkele aandeelen werden winstnemingen uitgevoerd, waardoor het koerspeil inzakte. Dit geldt o.a. voor Javasche Cultuur, Krian Suiker en Balapoeang. Andere aandeelen daarentegen (Suiker Cultuur en Preanger Regentschappen) vermochten na een korte onderbreking hun koersrijzing voort te zetten. Zeer vast waren aandeelen West Java Kina Cultuur: 220-230-250 0/0.

Van *mijnbouwfondsen* werden Redjang Lebongs hooger gezocht, vermoedelijk wegens de handhaving van het dividend op 15 0/0.

Petroleumaandeelen waren bijna voortdurend verwaarloosd, doch op den laatsten beursdag van de afgelopen week is plotseling de stemming zeer willig geworden, bij vrij levendigen handel. Koninklijke, Geconsolideerde en Moeara Enim hadden de leiding bij deze eensklaps ingezette koersrijzing, waarvoor geen bijzondere reden opgegeven kan worden, tenzij de nog steeds vaste houding van de olieprijsen en de belangrijke exploitatievooruitzichten voor de Bataafsche op Curaçao. Koninklijke wonnen ten slotte 24 punten.

Voor *rubbersoorten* was aanvankelijk de houding onzeker. Spoedig kreeg echter een willige strooming weer de overhand, die vooral Aandeelen Java Caoutchouc, Rotterdam Tapanoeli en Serbadjadi ten goede kwam. Speciaal voor laatsgenoemden was het slot zeer vast, terwijl op Rotterdam Tapanoeli de gunstige uitslag van de nieuwe kapitaalsuitgifte een goeden indruk maakte.

De stemming door *schepvaartfondsen* werd slechts tijdelijk aangeveerd het vergaan van de Tubantia. Alleen Koninkl. Holl. Lloyd waren voorbijgaand zwakker: 187¼-178-181¼ 0/0. Het verbod van schepenverkoop naar het buitenland maakte slechts weinig indruk en bleek grootendeels reeds in de koersen verdisconteerd te zijn. Het slot was over het algemeen nochtans op een iets lager koerspeil.

Evenals vorige jaren vaak geschiedde, beginnen de *tabakskoersen* weer vooruit te loopen op de gunstige taxaties, terwijl de uitslag van de inschrijving, al is die op zichzelf ook bevredigend, dan een averechtsche uitwerking verkrijgt. Ook thans viel dit verschijnsel weer waar te nemen. Zeer vast gepend met koersrijzingen van 10 en meer procent, volgde later een vrij scherpe reactie, hoewel op de inschrijvingen voor Duitsche zowel als voor Amerikaansche rekening goede vraag bestond. Men koestert echter de vrees, dat te hard van stapel wordt geloopen en dat volgende inschrijvingen minder hooge prijzen te zien zullen geven. Intusschen hangt het verdere verloop van de Sumatra-tabaksinschrijvingen geheel af van de kwaliteit van het blad en van den Duitschen en Amerikaanschen kooplust, op welken laatste een spoedige beslissing van het prijsgerecht omtrent het aangehouden en voor ons land bestemde Amerikaansche goud, van gunstigen invloed zou kunnen zijn. Daar de ingetreden reactie later weer door een herstel gevolgd werd, was het slot toch algemeen nog vrij aanmerkelijk boven het prijspeil van verleden week. Senembah's, Deli Mij, Deli Batavia e.a. stegen verleden de 10 0/0.

Zeer willig was de houding voor alle *thee-aandeelen* wegens de belangrijk hogere prijzen, die voor het product betaald worden.

	11 Mrt.	15 Mrt.	18 Mrt.	Rijzing of daling
Koloniale Bank	120¼	129	129	— 1¼
Ned. Ind. Escompto My.	122½	127	127½	+ 5
v. Deventer Glasfabriek	111¾	113	115½	+ 3¾
Hollandia (fabr. v. Melkprod.)	282	285½	290	+ 8
Nederl. Suikerraffinaderij	168¾	159½	159	— 9¾
Wester Suikerraffinaderij	188½	187½	180½	— 8
Balapoeang Cultuur Mij.	169	166	163	— 6
Vorstenlanden	205½	200	199¾	— 5¾
Handelsvereniging A'dam	311	310	313	+ 1
Suiker Cultuur	169¾	165	173	+ 3¼
Insulinde Cultuur Syndicaat	100	102	104	+ 4
Javasche Cultuur My.	292	285	280	— 12
Krian Suikerfabriek	181	176½	175	— 6
Preanger Regentschappen	94¾	94½	102½	+ 7¾
West Java Kina Cultuur	220	245	250	+ 30
Dordtsche Petroleum	179¼	180	182¼	+ 3
Geconsolideerde	171¼	170½	174¾	+ 3½

	11 Mrt.	15 Mrt.	18 Mrt.	Rijzing of daling.
Koninklijke	540	547	564	+ 24
Moeara Enim	221	222½	225½	+ 4½
Amsterdam Rubber	204	204½	198½	— 5½
Amst Java Rubber	180	186	181½	+ 1½
Rotterdam Tapanoeli	154	160	166	+ 12
Serbadjadi	318¾	293	329½	+ 10¾
Zuid Preanger	44¼	60	67	+ 22¾
Kon. Holl. Lloyd	187¼	187¾	181¼	— 6
Müller & Co.	284½	282	273	— 1½
Amsterdam Deli	263	271½	263½	+ ½
Amsterdam Langkat	242½	253	251	+ 8½
Deli Batavia	429½	437	441	+ 11½
Deli Maatschappij	510	521½	523	+ 13
Rotterdam Deli	224¾	238	228½	+ 3¾
Senembah	516½	536¼	531¾	+ 14¾
Banjoewangi	78	92¼	88½	+ 10½
West Java Thee	43½	57	62	+ 18½
Rongga Landb	100	115½	123	+ 23

In de *Amerikaansche afdeeling* heeft de willige houding, die Wall Street in de afgelopen week aan den dag heeft gelegd, slechts weinig indruk gemaakt. De ook voor ons land zich geleidelijk toespitsende politieke zorgen, enerzijds door het molest, dat onze uitvarende en binnenkomende schepen van Engelsche zijde ondervinden, anderzijds door den ondergang, waaraan zij van Duitsche zijde bloot staan, kunnen moeilijk een gunstige Wall Street houding zonder meer hier laten overplanten. Zoolang het voor ons land bestemde goud wederrechtelijk achtergehouden wordt, de brieven worden geschonden, de effecten en coupons voorloopig in beslag genomen en de bloote veronderstelling, dat er *misschien* van Duitschen oorsprong onder zijn (hoewel het effectenzegel van vóór den oorlog dadelijk opheldering dienaangaande zou kunnen geven) zoolang valt een volkomen beantwoorden van de New Yorksche marktstemming ter beurse van Amsterdam, niet te verwachten. In de afgelopen week werd grootdeels van de hogere New Yorksche noteeringen gebruik gemaakt tot het uitvoeren van verdere realisaties. Eenige belangstelling bestond hier alleen voor Steels, die voorbijgaand vast waren op het zeer bevredigend cijfer der onuitgevoerde orders over Februari:

	1916	1915	1914	1913
	tonnen	tonnen	tonnen	tonnen
Januari	7.923.000	4.249.000	4.614.000	7.827.000
Februari	8.569.000	4.345.000	5.026.000	7.657.000

Volgens de voorloopig geseinde gegevens bedraagt het netto-ontvangcijfer der Steel Corporation over 1915 \$ 140.251.000 zijnde eene vermeerdering van \$ 58.505.000. Preferente Marine shares waren hier vaster op gunstige berichten nopens de ontwikkeling van het bedrijf. De netto-ontvangsten komen thans binnen naar een maatstaf van \$ 62 miljoen per jaar.

	11 Mrt.	15 Mrt.	18 Mrt.	Rijzing of daling.
American Beet Sugar	62½	64½	64¼	+ 2½
American Can	57½/10	58	59¾	+ 1½/10
American Car & Foundry	64½	68¾	67¾	+ 3½
American Hide & Leather	467/10	47¾	47¾/10	+ ¾
Studebaker	143	144¾	143¾	+ ¾
U. S. Steel	79½/10	81½/10	80¾	+ 1½/10
Marine pref. aand.	67½/10	69¾/10	69¾/10	+ 1¾
Chesapeake & Ohio	54¾	56½	57	+ 2¼
Southern Railway	19¾	20	19¾	+ ¾
Union Pacific	128¾	129½	130	+ 1¼

Te New York was de beurshouding in de afgelopen week zeer gunstig, daar het krachtadig ingrijpen van het Amerikaansche leger in de Mexicaansche wan toestanden, een gunstigen indruk maakte. Vooral stelt men het op prijs, dat Carranza's troepen bereid zijn, met het Amerikaansche leger samen te werken, zoodat vooralsnog de strafexpeditie de betrekkingen tusschen de V. S. en Mexico niet schijnt te zullen verstoren. Niettemin bestaat de mogelijkheid, dat de tuchtiging van Villa's benden wel eens in zeer ernstige gevechten zou kunnen onttaarden. Wel verre van zich hierdoor te laten verontrusten nam de markt deze berichten gunstig op, daar men in den einduitslag op grond van het modern toegeruste Amerikaansche leger volkomen vertrouwen stelt.

De metaalnijverheid in de Verie heeft nog steeds volop werk: niet alleen, dat de geallieerden met groote bestellingen in de markt blijven, ook de spoorwegen, die thans een prachtige tijd doormaken, doch wier materieel dientengevolge door overbelasting ontzettend heeft te lijden, zijn met groote rails-, locomotief- en wagonsbestellingen in de markt. Ter illustratie van de schitterende zaken, die de spoorwegen thans maken, diene, dat b.v. de Michigan Central over 1915 aan netto-

inkomsten \$ 2.926.957 heeft gebcekt tegen \$ 414.419 het vorig jaar; de New York Central: \$ 26.929.479 (v. j. \$ 10.268.603). De Cleveland Cinc. Chicago & St. Louis boogt thans op een jaarsurplus van ruim \$ 3 miljoen, terwijl het vorig jaar nog een tekort van \$ 2 miljoen te zien gaf. 476 van de voornaamste spoorwegen in de Unie verdienden in December j.l. netto \$ 105.878.758 tegen \$ 61.186.558 in December 1914, zijnde een vermeerdering in een maand van \$ 44.692.200 of 73 %.

Te Berlijn kon de aanvankelijk gunstige beursstemming niet gehandhaafd blijven, zoowel wegens de geringe vorderingen bij Verdun, als op het bericht, dat het bereids voorgestelde percentage voor belastingheffing op oorlogswinsten vermoedelijk verhoogd zal worden. Ook de verdere depreciatie van den Markenkoers in het buitenland, speciaal in Amerika, maakte begrijpelijkwijze geen prettigen indruk. Door een en ander kwamen de nieuwe prijsverhoogingen in de staalnijverheid en enkele bevredigende jaarcijfers, door mijnbouw- en industriële lichamen gepubliceerd, niet tot hun recht. De heer Helfferich bericht, dat de dagelijksche oorlogskosten van Duitschland's vijanden, thans ongeveer M. 240 miljoen, die van Duitschland en zijn bondgenooten ca. M. 110 miljoen per dag bedragen. De totale oorlogsuitgaven worden door dezen minister tot 31 Maart 1916 voor de geallieerden op ca. M. 105 milliard, voor Duitschland en zijn bondgenooten op ca. M. 55 milliard geschat.

In Oostenrijk-Hongarije zal men spoedig het voorbeeld van Duitschland volgen en vermoedelijk in de eerste helft van April reeds met een nieuwe oorlogsleening voor den dag komen.

Aan de beurzen van Parijs en Londen was de stemming lusteloos en over het algemeen zwak. De speculatie nam een afwachtende en besluitelooze houding aan. Aan de Theems zijn velen tegen de uitgifte van een oorlogsleening met premietrekking gekant, daar men vreest, dat banken en serieuze beleggers zich hiervoor niet in voldoende mate zullen interesseren.

Het Engelsche Banker's Magazine publiceert sedert een reeks van jaren een jaarlijksch indexcijfer over de waarde der aan de Londensche effectenbeurs genoteerde fondsen. De lijst van fondsen in een tijd tot tijd herzien, het indexcijfer is gebaseerd op de lijst die van 1896 tot 1906 gegolden heeft.

1885.....	93	1901.....	103
1886.....	95	1902.....	104
1887.....	96	1903.....	102
1888.....	95	1904.....	100
1889.....	100	1905.....	103
1890.....	100	1906.....	102
1891.....	99	1907.....	95
1892.....	99	1908.....	94
1893.....	98	1909.....	97
1894.....	98	1910.....	96
1895.....	103	1911.....	96
1896.....	107	1912.....	94
1897.....	108	1913.....	90
1898.....	107	1914.....	86
1899.....	108	1915.....	78
1900.....	104		

De hoogste cijfers vindt men in het einde der negentiger jaren, met de crisis van 1907 komt de scherpe daling, die zich tengevolge van een blijvend hooger rentestand in de volgende jaren niet hersteld heeft. Het cijfer over 1915 had feitelijk nog lager moeten zijn, aangezien op 31 December van dat jaar te Londen nog voor een reeks fondsen minimumprijzen golden.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

Zoowel in ons land als daarbuiten is de Graanhandel in de afgelopen week weinig levendig geweest en over het algemeen zijn met weinig zaken de prijzen gedaald.

Tarwe. De dalende beweging aan de Amerikaanse markten heeft verderen voortgang gemaakt en ofschoon zich een enkelen keer eene iets vastere stemming vertoonde, is de noteering te Chicago op 18 Maart lager dan zij sedert den aanvang der prijsdaling is geweest. De factoren, welke tot die daling hebben medegewerkt, doen zich nog steeds gevoelen. De oogstbeweging in Noord-Amerika en Canada neemt nog niet in kracht af, de groote verschepingen doen

den zichtbaren voorraad niet verminderen en Australië en Argentinië zijn nog steeds het schrikbeeld van den Amerikaanschen eigenaar van tarwe. De kracht der haussiers aan de Amerikaansche markten is dan ook niet voldoende geweest om prijsverlaging tegen te houden en Chicago noteerde op 18 Maart voor den Mei-termijn 106³/₄ ct. per bushel. Argentinië en Australië beginnen zich allengs meer voor den uitvoer van tarwe te doen gelden, maar in deze landen zoowel als in Noord-Amerika baart het gebrek aan scheepsruimte nog steeds zorg. Ditzelfde gebrek heeft door zijn beperkenden invloed op den omvang der exportzaken op de markten in Noord-Amerika medegewerkt tot de prijsverlaging. In Argentinië schijnt vrij veel scheepsruimte beschikbaar te zijn en daar heeft dan ook de markt het minst geleden. Tarwe is in Buenos Aires slechts weinig lager dan eene week geleden.

De Londensche markt vertoonde voor tarwe weinig kooplust en de prijzen zijn in de afgelopen week belangrijk gedaald in overeenstemming met de Amerikaanse markten. De berichten uit Australië over de resultaten van den tarweoogst blijven nog steeds even gunstig. Volgens de laatste schattingen is ongeveer 760.000 ton geoogst, 40% meer dan het laatste record.

In Argentinië is het resultaat eveneens zeer gunstig. Men schat daar het surplus voor export op 3¹/₄ miljoen ton, of ongeveer 25 % meer dan de hoeveelheid, die van den vorigen oogst is uitgevoerd. Dit beteekent echter niet, dat de opbrengst van den nieuwen oogst in dezelfde verhouding staat tot dien van het vorige jaar. Van den oogst 1914 schijnt namelijk eene ongewoon groote hoeveelheid wegens gebrek aan scheepsruimte in het land te zijn achtergebleven en de nu geoogste hoeveelheid tarwe in Argentinië is zelfs ongeveer 80.000 ton minder dan in 1914/1915.

Mais. Ook dit artikel, dat in het eerste gedeelte der week in Amerika bepaald vast was met flinke prijsverhoging, is later aan de Amerikaanse markten belangrijk in prijs gedaald en bevindt zich nu weder beneden het prijs-niveau van de vorige week. Ook in Argentinië was mais flauw. De droogte, waarover zoo lang was geklaagd en die de prijzen lang hoog had gehouden, heeft blijkbaar niet de gevolgen gehad, die men had verwacht.

De maisprijs in Engeland is zeer sterk gedaald, niettegenstaande de kleine verschepingen der laatste weken, zoowel van Noord-Amerika als van Argentinië. Groote voorraden en geringe consumptie hebben deze daling veroorzaakt. Het schijnt echter, dat zij grooter is geweest dan door deze oorzaken wordt gerechtvaardigd en men verwacht, dat spoedig de kleine aankomsten in Engeland van mais eene prijsverbetering tengevolge zullen hebben.

Gerst en Haver waren stil met weinig vraag. Gerst blijft met gering aanbod vast, doch voor haver heeft de prijs zich niet kunnen handhaven en ook voor dit artikel valt zoowel in Amerika als in Argentinië prijsverlaging te melden.

De vrachten van Noord-Amerika naar Engeland zijn wegens de geringe vraag voor graan iets lager, doch voor neutrale booten van Argentinië wordt nog steeds meer betaald.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Maart	Mais Mei	Lijnz. Maart
17 Mrt. 1916	108	75 ¹ / ₄	44 ³ / ₈	8.70 ⁴)	5.15 ⁵)	12.10 ⁶)
10 „ 1916	111 ³ / ₄	75 ³ / ₄	43 ³ / ₄	8.60	5.40	12.40 ⁴)
17 Mrt. 1915	154 ¹ / ₂	73 ³ / ₄	59 ¹ / ₂	12.70 ³)	5.90	10.50 ⁴)
17 Mrt. 1914	93	68	39 ¹ / ₂	9.00 ³)	5.05 ⁵)	12.75 ³)
20 Juli 1914	82 ¹)	56 ³ / ₈ ¹)	36 ¹ / ₂ ¹)	9.40 ²)	5.38 ²)	13.70 ²)

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per Mei ⁴) per April ⁵) per Juni ⁶) koersen van 15 Maart.

Markten in Nederland.

Tarwe. De prijs waartoe de Regeering tarwe verschaft aan de Meelfabrieken bleef onveranderd. Door tegenslag bij den aanvoer uit Amerika en sterke vraag gedurende de laatste maanden in Nederland is echter de Regeeringsvoorraad zoo sterk geslonken, dat in de vorige week slechts de helft der aangevraagde hoeveelheid is gedistribueerd en voor deze week zelfs order gegeven is, genee distributie te doen plaats vinden.

Voor voedergranen was de stemming in het begin der week vast met flinke vraag voor alle soorten. In den loop der week is echter de vraag sterk afgenomen en in de laatste dagen zijn zeer weinig zaken gedaan. Het mooie weer schijnt daartoe te hebben medegewerkt en de aankomst van twee ladingen graan uit Noord-Amerika heeft bovendien in de allereerste behoefte voorzien. Hierdoor waren de prijzen vooral van gerst eenige guldens lager. De begonnen Maartdistributie der Rege-

ringsma is vermindert eveneens eenigszins de vraag voor andere voedergranen. Langen tijd zal dit echter waarschijnlijk niet duren, daar voorraden niet groot zijn en nieuwe aanvoeren steeds meer zullen afnemen. Het is namelijk vrijwel onmogelijk, voor de eerste maanden stoombootruimte naar ons land te bevrachten. Bovendien begint ook het aanbod van Inlandsch graan reeds af te nemen.

Voor lijnkoeken was de vraag levendig met onveranderde prijzen.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	20Maart	13Maart	Soorten.	20Maart	13Maart
Tarwe.....	368	368	Haver 38 c white clipped.....	15.30	15.25
Rogge No. 2 Western....	nom.	nom.	Lijnkoeken. Nd. Amer. van La-Plata zaad....	155.50	155.50
Mais La Plata Gerst 46 c feeding....	313	311	Lijnzaad La Plata	457.50	457.50

AANVOEREN in tons van 1.000 kilo's.

Artikelen	Rotterdam		Amsterdam	
	12-18Mrt 1916	Sedert 1 Jan. '16	12-18Mrt 1916	Sedert 1 Jan. '16
Tarwe.....	20.187	251.036	—	—
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.).	18.027	132.864	—	—
Rogge.....	664	6.177	—	—
Boekweit.....	52	3.902	—	503
Mais.....	11.643	86.889	730	21.523
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.).	3.882	36.412	—	—
Gerst.....	5.015	28.479	—	1.980
Haver.....	734	10.427	—	4.018
Lijnzaad.....	1.610	13.954	—	22.232
Lijnkoeken.....	1.400	41.180	—	4.165
Tarwemeel.....	—	—	—	—

METALEN.

IJZER EN STAAL.

De berichten, die inkomen uit de onderscheidene industriële centra, wijzen op eene verdere uitbreiding van zaken in de verschillende branches.

In Engeland verkeert de ruwijzerhandel nog steeds onder den invloed van de regeling door het Gouvernement, doch de handelaars raken langzamerhand gewend aan dezen nieuwen toestand en de dingen beginnen hun meer geregelden gang te gaan.

Connals Stocks verminderen gestadig en omvatten op den 10den Maart slechts 72.199 t. Hematiet ruwijzer is geheel niet aangeboden en men beweert, dat vóór Juli geen leveringen te verkrijgen zijn.

Het sterk verminderen der voorraden van alle soorten van staalproducten bij de handelaars en de steeds toenemende vraag van binnen- en buitenlandsche belanghebbenden hebben een prikkelenden invloed uitgeoefend op de Duitsche markt.

De prijzen hebben eene ongekende hoogte bereikt en die noteeringen, welke als minimum vastgesteld werden bij het Uitvoerend Comité der verschillende Syndicaten, zijn reeds ver overschreden.

Het blijkt, dat aanzienlijke hoeveelheden scheepsplaten aan Holland verkocht zijn tegen Fl. 135 à Fl. 140.

Volgens telegrafische berichten uit Amerika duurt de opwaartsche prijsbeweging voort; de „Iron Age” zegt bij het bespreken van den toestand, dat elke week eene nieuwe gevaarlijke hoogte te vermelden valt.

De vraag neemt voortdurend toe en voor enkele materialen is een stijging van \$ 5.- een gewoon verschijnsel.

Ook voor de overige metalen blijft de vaste stemming nagenoeg zonder uitzondering voortduren.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data.	IJzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
17 Mrt. 1916..	89/-	107.10/-	195.10/-	35.10/-	92.-/-
10 „ 1916..	87/6	103.-/-	189.10/-	33.5/-	93.-/-
19 Mrt. 1915..	61/8	67.-/-	178.-/-	23.-/-	44.5/-
20 Mrt. 1914..	50/6 1/2	63.18/9	172.15/-	19.12/6	21.8/9
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

STEENKOLEN.

De vraag naar huishoudsoorten was wederom zeer boven het normale en vele handelaars hebben nog groot gebrek aan toevoeren. Zulks niettegenstaande de warmere weersgesteldheid.

De aankomst van booten was talrijker en de positie voor prompte levering is daardoor aanmerkelijk verbeterd. De toon van de markt is dan ook beslist normaler geworden.

De laatste prijzen als volgt: Best steam (Newcastle) 32 s. 6 d.; steam smalls 18/- à 19 s.; steam smalls (Cardiff) 17 s. 6 d. 18 s.; gas coal (Durham) 27 s.

PETROLEUM.

(Ontleend aan den „Petroleum Review”, d.d. 11 Maart 1916.)

Londen dato 10 Maart.

De prijzen van Geraffineerde Petroleum toonen geen verandering. De navolgende zijn de courante noteeringen:

2e Destillaat.....	9 1/2 d.
Standard white.....	10 d.
Water white.....	11 d.

Smeeroliën. De Amerikaansche qualiteiten zijn genoteerd:

American Pale.....	£ 20.15/-
„ Red.....	£ 23.-/-
„ gefilt. Cylinderolie.....	£ 21.7/6

Stookolie en vethoudende oliën zijn zeer schaarsch en niet officieel genoteerd.

Benzine. Sommige merken zijn 4 d. gestegen, andere blijven als volgt:

No. 1.....	2/2
No. 2.....	2/1
No. 3.....	2/-

Alle merken in Schotland en Ierland 1 d. per gallon duurder.

Paraffine. De prijzen zijn gestegen sedert het vorige bericht:

140° smeltpunt.....	4 1/2 à 5 d.
130/132° „.....	4 1/2 d.
125/128° „.....	4 d.
118/120° „.....	3 3/4 d.

Terpentijn. Hooger in prijs.

Amerikaansche, loco....	47 sh.
April.....	47 sh.
Mei/Augustus.....	47 sh. 3 d.
September/December....	47 sh. 3 d.

Liverpool dato 9 Maart. Petroleumproducten onveranderd.

Rusland. Baku dato 9 Maart. De ruwe oliemarkt blijft vast, met noteeringen 48 1/2—49 kopeken per pud. De onlangs door het Gouvernement vastgestelde maximumprijzen zijn, naar de Petroleum Review verneemt, nog niet in werking getreden.

Amerika. New York dato 9 Maart.

Geraffineerd, in kisten.....	11.25 per gallon
Standard white.....	8.90 „ „
Credit Balances.....	2.40 „ „
Pennsylvania Ruw.....	\$ 2.40 per vat.

Philadelphia 9 Maart. Standard white onveranderd.

KATOEN.

De New Yorksche Beurs is zeer vast gestemd en loco-katoen vertoont niet de minste zwakte. Men bericht, dat de Zuid-Amerikaansche spinnerijen uitstekende zaken doen. Verder bestaat er goede vraag van Rusland en Italië. Ook de taaië ijverdediging van Verdun heeft een goeden invloed op de New Yorksche markt.

NOTEERINGEN VOOR LOCO-KATOEN.

(Middling Uplands.)

	17 Mrt. '16	10 Mrt. '16	3 Mrt. '16	17 Mrt. '15	17 Mrt. '14
New York.....	11.95 c	11.80 c	11.60 c	8.95 c	13.50 c
Liverpool.....	7.86 d	7.80 d	7.84 d	5.35 d	7.08 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '15 tot 15 Mrt. '16	Overeenkomstige perioden	
		1914-'15	1913-'14
Ontvangsten Gulf-Havens...	3787	5720	5780
„ Atlant. Havens	2016	2901	3649
Uitvoeren naar Gr. Brittannië	1834	2635	2871
„ „ 't Vasteland..	1592	3057	4269
„ „ Japan etc....	303	365	342

Voorraden in duizendtallen	10 Mrt. '16	17 Mrt. '15	17 Mrt. '14
Amerik. havens	1486	1496	860
Binnenland	1028	941	616
New York	***	128	106
New Orleans	***	381	211
Liverpool	932	1426	1194

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. —
te Manchester, dd. 1/3/16.

Prijzen van Amerikaansche katoen hebben weinig gefluctueerd, ofschoon zowel New York als New Orleans flauw gestemd bleven. In Liverpool was de daling zeer gering, daar vrachtprijzen nog steeds blijven stijgen. De laatste dagen is Amerika echter weer vaster, daar er minder drang, tot verkoopen schijnt te bestaan en bovendien berichten inkomen over een kleinere aanplant in Alabama. Prijzen van Egyptische katoen zijn eveneens onveranderd.

Ook in Amerikaansche garens is weinig verandering. Voor alle inkoop moeten nog volle prijzen betaald worden en ofschoon de vraag wel wat minder is, willen spinners absoluut niet van enige concessie in prijzen hooren. Productiekosten worden nog steeds hooger en daar gedurig meer werklieden opgeroepen worden, zijn spinners niet genegen ver vooruit te verkoopen. Bovendien zijn vele spinners nog steeds ten achter met leveringen, daar in de meeste spinnerijen de productie steeds meer afneemt. Egyptische garens blijven zeer vast en na de laatste rijzing is de vraag daarnaar wel wat afgenomen.

In manufacturen blijft de markt stil doch vast. Er is iets meer vraag voor Indië en China, maar ofschoon over het algemeen biedingen wel verbeterd zijn, blijven deze in de meeste gevallen nog onder Europeesche vraagprijzen. China heeft echter wel wat gekocht, vooral in gebleekte goederen en fancies, terwijl over enkele groote orders nog onderhandeld wordt. Voor Frankrijk, Egypte en Zuid Amerika wordt geregeld gekocht, terwijl ook de binnenlandsche vraag nog steeds dringend blijft en deze over het algemeen zeer heeft geholpen om fabrikanten vast te stemmen.

WOL.

De tweede reeks Londensche veilingen is den 17den dezerl geeindigd; de daling in de daar bestede prijzen heeft de markt te Bradford zeer ten ongunste beïnvloed en de koopers nemen daar dan ook een afwachtende houding aan.

In Australië gaan de veilingen voort en worden goede merinos tot onveranderde prijzen uit de markt genomen, terwijl de stemming voor mindere merinos en crossbreeds onregelmatig is, eerder iets aan den flauwen kant.

Boston blijft zeer vast met aanzienlijke omzetten. Sedert 1 Januari zijn ongeveer 250.000 balen „foreign wool” aangevoerd tegen 6000 balen in dezelfde periode van 1915. De totale verkoopen van „foreign and domestic wool” bedragen voor hetzelfde tijdperk in 1916 27 miljoen K.G. tegen 15 miljoen K.G. in 1915.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
17 Maart 1916	43	37 1/2	32 1/2	29	27
10 „ 1916	43 1/2	38	33 1/2	30	27
17 Maart 1915	32	28 1/2	27 1/2	26 1/2	23

SUIKER.

De Bietsuikermarkt stond hier de vorige week opnieuw onder den invloed van veel aanbod door aanhoudende vrees voor vermindering of geheel verbod van uitvoer. Vooral oude oogst kwam daardoor belangrijk lager; de markt sloot met aanbod per Mei tot f 28 1/2, koopers boden f 28.—. Ook voor nieuwen oogst was de stemming flauw, Oct./Dec. daalde tot f 23 3/4.

Volgens het overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen heeft de Suikeraccijns in Nederland opgebracht in de eerste twee maanden des jaars, inclusief opcenten:

in 1916

„ 1915

In Engeland zijn de aanvoeren toegenomen, de voorraad bedroeg op

11 Maart

tegen 266.235 „ in 1915.

New York bleef ook deze week zeer vast gestemd door groote vraag naar geraffineerd, waarvan Cuba profiteert. Engeland bleef in de koopende lijn voor American Granulated en ook overig Europa zal vooreerst koper blijven.

Frankrijk moet ook Java suiker uit den a.s. oogst gekocht hebben op de basis van f 11 1/2 v. a. b.

Op Java hadden vrij belangrijke afdoeningen plaats in nieuwen oogst aan Chineezten tot f 11 1/4 à f 11 3/8 eerste kosten voor superieur; de Europeesche afscheepfirma's weigerden nog hooger te bieden dan f 11.— voor superieur en f 9 3/4 voor kanaal assortiment.

Volgens Dunlop & Kolff heeft de Java-oogst opgeleverd, zonder zaksuiker

in 1915

„ 1914

„ 1913

De uitvoer van Java heeft vanaf 1 Juli tot ulto. Februari bedragen:

	1915/16 naar tons	1914/15 tons
Europa & Amerika	354.000	624.281
het Oosten	727.000	600.156
	<u>1.081.000</u>	<u>1.224.437</u>

Over de hoegrootheid van den a.s. uitzaai van Beetwortelen in Europa zijn deze week geen verdere belangrijke mededeelingen verschenen. Wel verdient het opmerking, dat F.O. Licht, die sedert maanden in zijn wekelijksche statistiek van Zichtbare voorraden voor Duitschland en Oostenrijk steeds dezelfde cijfers — van Augustus dateerende — opnam, thans een, in hoofdzaak tot 1 Februari bijgewerkte, voorraadstatistiek produceert; wij ontleenen daaraan de volgende voorraden:

	1916	1915
Duitschland 1 Febr.	1.200.000* tons	2.350.000* tons
Oostenrijk 1 Febr.	930.000* „	1.274.054 „
België 1 Febr.	71.358 „	181.452 „
Frankrijk 1 Dec. '15/14....	183.870 „	122.713 „
Holland 15 Febr.	92.580 „	170.713 „
Engeland 1 Jan.	152.662 „	450.977 „
Europa	2.630.470 tons	4.549.909 tons
U.S. Amerika 9 Maart	114.000 „	133.036 „
Cuba 8 Maart.	459.000 „	332.550 „
	<u>3.203.470 tons</u>	<u>5.015.495 tons</u>

De met een * voorziene getallen noemt F. O. Licht „Schätzungen”.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam lopende maand	London			New York 96° Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Java fob.	Americ. Granu- lated fob.	
17 Mrt. 1916	f 29	42/6	18/9	26/7 1/2	5,77
11 „ 1916	„ 31 3/4	42/6	18/9	26/-	5,52
17 Mrt. 1915	„ 18 13/10	31/-	—	—	4,64 à 4,74
17 Mrt. 1914	„ 11 1/4	17/9	—	—	2,98

Nederlandsche in- en uitvoercijfers in 1000 Kg.
Januari

Invoer tot verbruik ¹⁾ van ruwe suiker van:	1916	1915	1914
Ned. Indië	—	2	3
Suriname	52	20	20
België	—	131	801
Duitschland	9	51	4.269
Engeland	4	27	84
Andere landen	63	36	28
Totaal	128	267	5.205

Uitvoer van ruwe suiker naar:	1916	1915	1914
Engeland	2.035	365	1.463
Andere landen	10.816	—	5
Totaal	12.851	365	1.468

Uitvoer van geraffineerd naar:	1916	1915	1914
Engeland	1.254	7.112	11.382
België	1.893	2	154
Duitschland	1.989	16	9
Andere landen	1.550	2.797	2.363
Totaal	6.686	9.927	13.908

¹⁾ Hieronder is ook begrepen de uitslag uit entrepôt tot verbruik.

RUBBER.

In de eerste dagen der voorafgaande week was de markt flauw gestemd tengevolge van de afwachting houding van verschillende zijden.

Op het bericht dat het s.s. „Antilochus”, hetwelk 26000 kisten Rubber aan boord had, na een gevaarvolle reis veilig in de haven van Londen was aangekomen, daalden de prijzen tot circa 3/6.

Op het laatste der week kwam echter meer vraag en de markt kreeg een vaster aanzien, speciaal voor April/Juni Crepe, waarvoor tot 3/7 1/2 betaald werd.

De week sluit als volgt:

Hevea Crepe:				
loco tot Juni	3/7 1/4		einde vorige week	3/7 1/4
Juli-December	3/4 1/2		„ „ „	3/5 1/4
Sm. Sheets 1 d. minder			„ „ „	1 d. minder
Para	3/2 1/4		„ „ „	3/2 1/2

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen.)

De markt is vrijwel onveranderd. De prijzen, die voor Java koffie betaald worden, zijn nog zeer hoog al vertoonen zij niet meer die zenuwachtigen drang tot koopen. Men weet dat consenten, voor uitvoer kunnen worden verkregen en de haast om te koopen is dus minder groot.

De niet uitvoervrije koffies zijn in prijs ook teruggelopen.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
16 Mrt. 1916	363.000	6200	2.085.000	6500	11 ²⁸ / ₃₂
11 „ 1916	367.000	6050	2.276.000	6500	11 ³¹ / ₃₂
16 Mrt. 1915	540.000	4425	1.334.000	5500	13 ⁷ / ₁₆
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
16 Mrt. 1916 ..	19.000	2.809.000	69.000	10.474.000
16 Mrt. 1915 ..	82.000	2.382.000	71.000	8.311.000

VETTEN EN OLIËN.

Oleo-Margarine. Het wordt steeds moeilijker, zaken op aflading te doen, daar er op het oogenblik bijna geen scheepsruimte voor verladung van New York naar Rotterdam te krijgen is.

Een bod b.v. ad \$ 13 pr. 100 lbs., dat naar Amerika werd geseind voor 1e kwaliteit f.o.b. New York, betaling in New York tegen verladingsdocumenten, werd geweigerd, daar men geen scheepsruimte voor Maart/April-aflading reserveeren kon.

Premier-Jus. Zuid-Amerikaansche. Eind vorige en begin deze week werden nog eenige partijen, op Maart/April-aflading, tot f 72.— voor 1e en 2e kwaliteit en tot f 70.— voor 3e kwaliteit verkocht.

In loco Noord- en Zuid-Amerikaansche merken bestaat op het oogenblik geen aanbod.

Oleo-Stearine. Loco Noord-Amerikaansche werd tot f 75.— gedaan.

Neutrallard, op aflading, werd verkocht tot f 78.50, franco wal Rotterdam, exclusief „capture”. Voor loco wordt f 88.—/90.— gevraagd.

Imitatie Neutrallard, op aflading, werd tot f 73.— verkocht, franco wal Rotterdam, exclusief „capture”.

Loco werd gedaan van f 84.— tot f 87.—.

Katoenzaadolie. Voor loco Boterolie kon f 72.—/73.— worden gemaakt; men vraagt thans f 74.—/75.—.

COPRA.

De markt voor dit artikel bleef deze week circa onveranderd en sluit met koopers van Java f. m. s. tot f 42.—.

Ceylon f. m. s. cif. Londen £ 37.10.— (Verkoopers) en cif. Marseille £ 43.5.— (Verkoopers).

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

18 Maart 1916	1916	f 42
11 „ 1916	1916	„ 42 1/8
18 Maart 1915	1915	„ 70
18 Maart 1914	1914	„ 31 3/8
20-25 Juli 1914	1914	„ 28 3/4

VERKEERSWEZEN.**BEVRACHTINGEN.**

18 Maart 1916. Kolenvrachten van Engeland bleven stijgen. De rekvisitie van Duitsche schepen door de Portugeesche autoriteiten heeft nog geen invloed gehad op de vrachtenmarkt, vermoedelijk omdat de in Portugal liggende vaartuigen nog niet zoekklaar zijn en ook omdat het grootste gedeelte der schepen in verre overzeesche gewesten liggen. Naar Nederland staan bevrachtingen nagenoeg stil door gebrek aan scheepsruimte. De aanvoer is op 't oogenblik ontoereikend voor de behoefte; regeeringsmaatregelen worden verwacht om in het tekort te voorzien.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
13/18 Maart 1916	—	—	f 12.50	16/-	—	150/-
6/11 „ 1916	—	—	—	16/6	f 85.—	150/-
15/20 Maart 1915	—	—	9/-	—	70/-	65/-
16/21 Maart 1914	—	7/3	—	—	13/6	13/6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oost. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
13/18 Maart 1916	—	—	—	—
6/11 „ 1916	—	—	—	—
15/20 Maart 1915	—	—	—	—
16/21 Maart 1914	—	27/-	73/9	80/-
Juli 1914	f 12.—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekenland Middlesbro'	Poti Middlesbro'
13/18 Maart 1916	26/6	23/6	—	—
6/11 „ 1916	—	—	—	—
15/20 Maart 1915	15/3	—	—	—
16/21 Maart 1914	4/-	4/6	—	9/-
Juli 1914	4/3	5/4 1/2	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
13/18 Mrt. 1916	fr. 68.—	94/-	97/6	69/-	f 6.—	—
6/11 „ 1916	„ 60.—	90/6	95/-	55/-	„ 6.—	—
15/20 Mrt. 1915	„ 20.—	20/6	25/-	29/-	„ 6.—	—
16/21 Mrt. 1914	„ 5.25	7/3	7/3	13/10 1/2	3/3	—
Juli 1914	„ 7.—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Burmah West Europa (rijst)	Pladivostock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
13/18 Maart 1916	125/-	165/-	—	—
6/11 „ 1916	132/6	—	—	130/- ¹
15/20 Maart 1915	—	—	—	53/- ¹
16/21 Maart 1914	15/6	19/3	21/-	19/-
Juli 1914	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per zeilschip.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gezaagd en pitch-pine per St. Pct. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteeringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVRACHTEN.

Er is geen wijziging in den toestand te vermelden.
VRACHTEN TE ROTTERDAM.
(in Gld. per 2000 K.G.)

Data	Erts nr. Rùhrhavens		Massale goed. Boven- rijn	Waterstand
	1/4 lostijd	1/2 lostijd		
13-18 Maart 1916	—	—	—	gunstig
6-11 „ 1916	—	—	—	gunstig
15-20 Maart 1915	0,22 1/2	0,32 1/2	—	gunstig
16-21 Maart 1914	0,40	0,50	1,—	gunstig
20-24 Juli 1914	0,60	0,70	1,05	gunstig

MOLESTVERZEKERING.

21 Maart 1916. Het nieuwe stadium, waarin de duikbootoorlog door het torpedeeren van de Ned. s.s. „Tubantia” en „Palembang” verkeert, heeft op de assurantiemarkt te Rotterdam een paniek veroorzaakt. Voor cascoverzekering ontbreekt alle overeenstemming; noteeringen voor een reis naar Amerika varieerden heden tusschen 1/2 % boven de laatste premies en 10 %, voor goederen naar Amerika werd verzekerd tot 5 %, naar Londen tot 3 1/2 %.

De Londensche markt blijkt niet gedemoraliseerd te zijn; heden werd voor casco naar Noord-Amerika en terug 3 % genoteerd.

ADVERTENTIËN

4 1/2 % VRIJWILLIGE LEENING

van den

STAAT DER NEDERLANDEN

groot f 125.000.000.—

De inschrijvingen kunnen geschieden van
27 tot en met 29 Maart 1916
van des voormiddags 9 tot des namiddags 1 uur
bij het Agentschap van het Ministerie van
Financiën te Amsterdam, op alle betaal-
meesterskantoren, behalve dat te Amsterdam,
en op de kantoren van de ontvangers der
directe belastingen in gemeenten waar
geen betaalmeesterskantoor gevestigd is.

Stortingstermijnen:

8 Mei, 7 Juni, 7 Juli en 7 Augustus 1916.

Voor verdere bijzonderheden raadplege men het prospectus, dat op de bovengenoemde kantoren en op alle postkantoren (hulp- en bijkantoren inbegrepen) te verkrijgen is.

De Minister van Financiën,
ANT. VAN GIJN.